

DATS

DATS
LANDSFORENINGEN FOR
DRAMATISK VIRKSOMHED

RAMPELYSET TEATERMAGASIN

DEC
2018

TEMA: UDVIKLING

INDHOLD:

TEMA: UDVIKLING

VELKOMMEN	3
DEN POETISKE BONDE - FUSION AF EGNSSPIL OG CABARÉT. AF MARIANNE KJÆR OG PER THRANE JENSEN	4
TEATERFORTÆLLINGER - ET SAMARBEJDSPROJEKT MELLEM TEATRET DRAKOMIR OG RIBE KUNSTMUSEUM. AF DRAKOMIR OG HANS KAARDE GUNDESEN	7
JEG ER HAVREN - EN TEATERKONCERT BASERET PÅ AUTENTISKE LEJLIGHEDSSANGE INTERVIEW MED KONCEPTMAGER OG INSTRUKTØR LOUISE FRYDENDAHL LADEFOGED	12
LIVSTRÆET - SEENAGETEATERPÅ KERTEMINDE AMATØR TEATER AF ALLAN SØNDERVANG	18
ERINDRINGSTEATER - TEATER SOM HUKOMMELSESVÆKKER AF PETER RAFN DAHM	21
ILDSJÆLE MØDES I SCEKUNSTHUS AARHUS AF PETER RAFN DAHM	24
SCENE - FRIVILLIG DRAMA - "KLODENS TILSTAND" PÅ ROSKILDE GYMNASIUM AF PETER RAFN DAHM	27
NEATA YOUTH 2018 - ET KUNSTNERISK MØDE MELLEM UGE FRA 9 LANDE AF CASPER MOHR	30
SKØNHEDEN I GAGA - ET NYT BEVÆGELSESSPROG. AF IDA HØRLYCK THOMSEN	34
SPLÆSHCAMP - ET KÆMPEMÆSSIGT NORSK TEATER-MEDIE TILBUD TIL UNGE AF SANNE GUDMUNDTSEN	38
NY BOG AF HENRIK SOMMER "AT SE MED HJERTET". ANMELDT AF JOHN ANDERSEN	40

Forsidebillede: Svendborg Senior Scene "Den poetiske bonde" i kornladen på Hvidkilde Gods. Foto: Peter Rafn Dahm

RAMPELYSET – December 2018.
Udgivet af DATS – landsforeningen Dansk Amatør Teater og
Scenekunst. ISSN 0107 1882
REDAKTIONENS ADRESSE:
Vindegade 34, st.th, 5000 Odense C
REDAKTØR: Peter Rafn Dahm, peter@dats.dk
ANNONCER: DATS joan@dats.dk
DESIGN OG LAYOUT: Annie Hjort Hansen

VELKOMMEN!

Dette nummer af Rampelyset har vi givet temaet "udvikling".

DATS har i år fejret sit 70 års jubilæum som en organisation, der altid har vægtet udvikling højt. Udvikling af teatret som talerør og kunstnart og udvikling af de mennesker, der "skaber sig selv" sammen med det teater de skaber. Det er jo ikke for ingenting at DATS' centrale værdisætning lyder "Teater forener kunstnerisk aktivitet med menneskelig udvikling".

I anledning af jubilæet har vi afholdt et visionsseminar for at pejle os ind på fremtidige udviklingsmuligheder: Hvordan vil I som DATS medlemmer have jeres organisation, og det danske amatørteater, til at udvikle sig? Resultaterne af konferencen vil man kunne læse om i DATS Årsskrift, der udkommer i begyndelsen af 2019.

DATS har kunnet fejre fødselsdag med en navneændring, der også rummer udvikling. DATS står nu ikke længere for "Dansk Amatør Teater Samvirke", men for "Dansk Amatør Teater og Scenekunst". Samvirke er blevet erstattet med Scenekunst for at signalere, at DATS ikke bare vil rumme, støtte og dyrke teater men alle scenekunstens udtryk og former – fra lyddrama over performance til moderne dans.

DATS kan også fejre fødselsdag med en opdatering af vores støttevirksomhed. Alt er nu samlet i "DATS nye støttepulje", der prioriterer "udvikling". Alle kan søge og få økonomisk støtte. Men jo mere perspektiv, nytænkning og udvikling, der er i projektet, jo mere kan der søges.

I dette nummer sætter vi fokus på en række aktiviteter og projekter, der alle på hver deres måde er gode eksempler på nytænkning og udvikling. Vi gør det fordi de i sig selv er interessante og værd at omtale. Men vi gør det i lige så høj grad fordi de, hver på deres måde, kan tjene som inspiration for alle os andre, hvis vi selv længes efter at flytte os lidt, prøve noget andet eller gå nye veje. Mange af projekterne er støttet økonomisk af DATS – netop fordi de rummer vilje, lyst og mod til udvikling. I kan læse

- om den særlige genre "egnsspils-cabaret",
- om et samarbejde mellem teater og kunstmuseum,
- om en ung dansers møde med en verdensberømt koreograf og et helt nyt bevægelsessprog,
- om en ung skuespillers møde og samarbejde med andre unge fra Norden og Baltikum,
- om en ny type musikdramatik, eller "syngespil", baseret på autentiske lejlighedssange,
- om "erindringsteater", der sætter fokus på erindringer som kunstnerisk råstof og en vej til at styrke eller generobre hukommelsen
- om en kæmpemæssig, norsk teater-medie-sommercamp, der tiltrækker og engagerer mere end 500 unge
- om ambitiøst "frivilligt teater" på gymnasiet, der engagerer unge, både kunstnerisk og klimapolitisk
- om et mødested for Ildsjæle i Aarhus
- om Henrik Sommers nye bog "At se med hjertet" – der fortæller det kunstneriske amatørteaters historie

Da Rampelyset udkommer digitalt, og derfor ikke belaster hverken postvæsen, skove eller klima, tillader os at bringe et par meget lange artikler, i håb om jeres interesse og tålmodighed. Men der er også rigtig mange dejlige billeder, og kort stof, som forhåbentlig appellerer også til den travle læser.

God fornøjelse!

DEN POETISKE BONDE

ET MUSIKALSK BUD PÅ FORNYELSE AF EGNSSPILLET

AF PETER RAFN DAHM

Svendborg Senior Scene "Den poetiske bonde" i kornladen på Hvidkilde Gods. Foto: Peter Rafn Dahm

Da DATS fik en ansøgning fra Svendborg Senior Scene (SSS) om at støtte deres nye projekt "Den poetisk bonde", en cabaré om digteren og bonden Mads Hansen, var svaret et klart "Ja selvfølgelig".

Mads Hansen blev født i Hundstrup i 1834 og døde samme sted i 1880, og var både gennem sit foreningsvirke og sine sange en vigtig del af sydfynsk historie og identitet, i en periode, hvor "det nye Danmark" blev til.

SSS's projekt gik ud, med Mads Hansens sange som omdrejningspunkt, at formidle et stykke vigtig Danmarkshistorie

og lokalkultur, i en form, der også kunne få børn og unge i tale. Og dermed give dem en viden og bevidsthed om det de er rundet af.

For at følge op på støtten tog jeg til premiere på "Den poetisk bonde" i kornladen på Hvidkilde Gods, en smuk og lun forsommeraften. Og selv om jeg havde læst projektbeskrivelsen, blev jeg alligevel – glædeligt – overrasket. Ikke mindst over formen, en "fusion af egnesspil og cabaré" som dramatik og instruktør Marianne Kjær kalder det. Vi får "hele historien" om Mads Hansen liv, hans digterværk, politik og krig – og hele udviklingen på Sydfyn. En ordentlig mund-

fuld. Men det hele serveres let, flydende og musikalsk. I en blanding mellem korte spillescener, fortællerstemmer og en masse fællessange – der får tid og historie til at flyve afsted – så man synes det hele slutter alt for hurtigt. Efter en times tid forlod jeg kornladen med en klar oplevelse af at have oplevet en musikalsk fornyelse af egnesspillet.

I det følgende fortæller Marianne Kjær om sit arbejde med at forene egnesspil og cabaré, og Per Thrane Jensen om arbejdet med at grave det historiske materiale frem.

DEN POETISKE BONDE – FUSION AF EGNSSPIL OG CABARÉT

EN UNIK OG "HJEMMEBAGT" SPILLEFORM, DER HAR VIST SIG AT FUNGERE GODT AF MARIANNE KJÆR

Blandingen af cabaret og egnesspil er den særlige teaterform, jeg har udviklet til kirkegårdsspillene i Svendborg under fællestitlen "Livet, der var engang". Foreløbig er det blevet til 6 spil, og endnu 2 er på vej frem til 2021.

Jeg fik opgaven i forbindelse med byjubelåret i 2003, og her derefter med års mellemrum præsenteret byens historie, fortalt af svendborgere gennem tiderne, i tekst, sang og musik. Professionelle musikere og en masse amatører i alle aldre har medvirket.

Det ikke ligger også i, at manuskript og forarbejde fra de professionelle side er tilrettelagt, så der kun kræves én læseprøve, et par workshops og fem prøver, så det hele kan skabes og opføres i en teaterlejr på en uge.

En familieteaterlejr med børn, unge, voksne og seniorspillere. Unge, der er rejst ud i verden, kommer hjem og holder teatersommerferie og mødes med gamle såvel som nye teatervenner.

Der medvirker 60-70 mennesker. Og der spilles på to faste scener på Svendborg Assistens Kirkegård - på den ældste del af kirkegården og i Columbariet, der har akustik som et græsk amfiteater. Den røde tråd i de 2 akter udgøres af en musikalsk flytning af orkester, sangere, musikere, spillere og publikum. Ved næste scene er alt linet op med nye spillere, nye karakterer og nye historier.

Efter jubispillet kom "1845/1945", "Købmænd og Kaptajner", "Slægters gang", "Mellem Himmel og jord". Senest, i 2016, handlede "Livet, der var engang" om digteren Johannes Jørgensen og andre sydfynske kunstnere. I 2019 kommer "Livet, der var engang - Mod nye horisonter". Vi byder velkommen i uge 31.

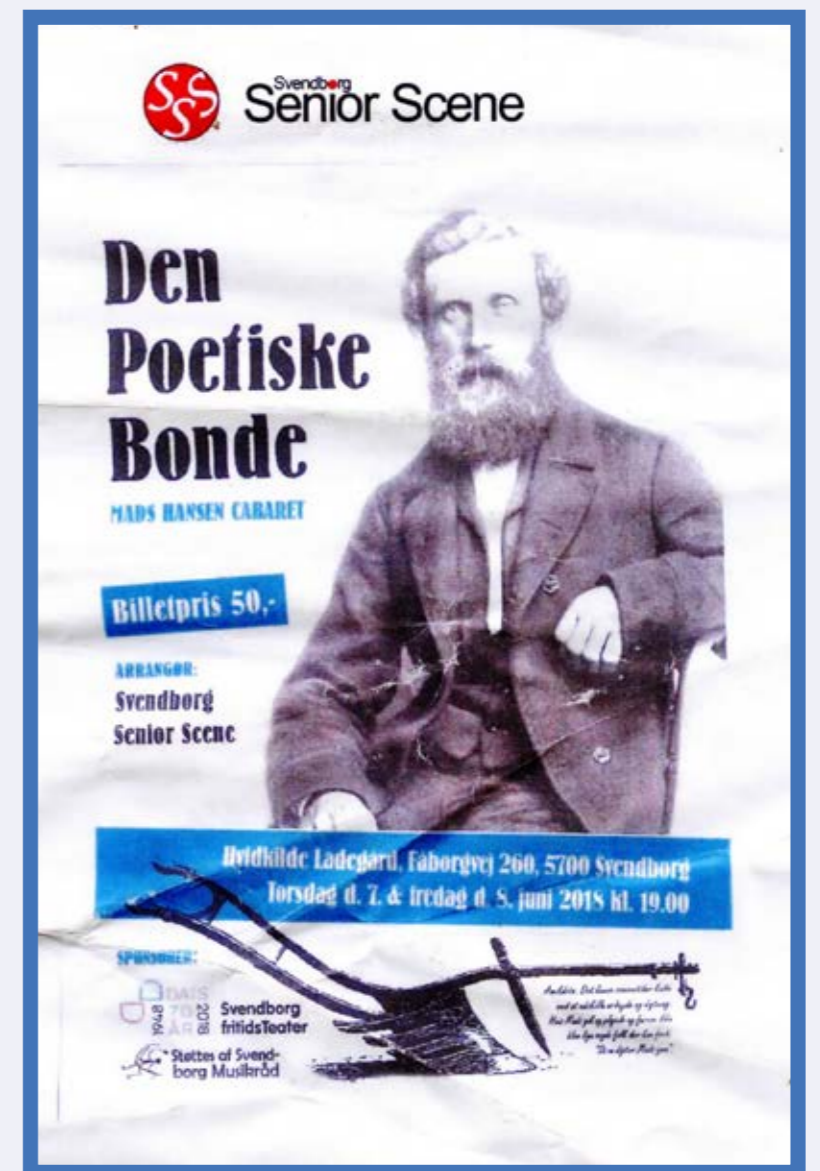
Genren cabaret-egnesspil har også været brugt på Danmarks Forsorgsmuseum, som ligger i byens gamle fattiggård. Her spillede Svendborg Senior Scene "Jul på Fattiggården" i 2012. I 2014 opførte spil-

lere i alle aldre "Skæbner på Fattiggården" i 2014. Og i august 2018 spillede børn, unge, seniorer og én professionel skuespiller "Forbrydelsens ansigt – historien om Herman". Et spil om Herman Louise Løhr, flugtkonge fra både fængsler og fattiggårde.

I 2017 fejrede Svendborg Provstis 10 kirker Lutheråret med min og Tore Bjørn Larsens "En mand, der hed Martin". Luthers liv i fortælling og musik på 70

minutter. Skuespillerne Lars Simonsen, Tine Kruse Andersen og operasanger Simon Kabel spillede sammen med Svendborg FritidsTeaters unge talenter. Og SeniorScenen udgjorde folkekor. Alt sammen med stor succes.

Så det er nok et unik og hjemmebagt spil, som der nu med Hvidkilde spillet er sat ord på. Cabaret og egnesspil i fusion. Ja sådan er det nok.

NATURLIGVIS GRAVER MAN HVOR MAN STÅR

OM RESEARCHEN DER FØRTE TIL "DEN POETISK BONDE"

AF PER THRANE JENSEN

Hele processen startede med at Marianne Kjær efterlyste forslag til en forestilling.

Jeg foreslog Mads Hansen en lokal digter med flere sange i højskolesangbogen, som vi gerne synger, men uden at kende historien bag manden og sange-

ne. Marianne Kjær var straks med på ideen, og lige så hurtigt gav hun mig opgaven at finde materiale til et stykke. Det fandt jeg via lokalarkivet i Vester Skerninge. Her ligger man ligger inde med et righoldigt materiale om Mads Hansen, som jeg fik adgang til at arbejde med.

Ud af det kom det historiske stof som Marianne Kjær kunne arbejde videre

med. Og som hun med stor dygtighed skrev sammen til den egnesspil-cabarét vi har opført i kornladen på Hvidkilde Gods. Og senere, i en forkortet version, på DATS SeniorTeater Festival i Janderup.

Naturligvis graver man hvor man står. I særdeleshed når man har tilknytning til egnen. Hvor andre egne af landet har deres poeter, så har vi Mads Hansen og hans sange.

Ved arbejdet med at fremskaffe materiale til forestillingen, viste det sig, at hans livsbane var meget anderledes, end jeg og andre havde forestillet os. Materialet er så righoldigt. Det er overvældende at en mand, der kun blev 45

år, kunne nå at udrette så meget i løbet af sit korte liv.

Tanken om hvor skulle stykket opføres, blev født under mit arbejde med at finde materiale.

Ved en tilfældig lejlighed traf jeg på Christian Ahlefeldt-Laurvig-Lehn, greve på Hvidkilde, og spurgte ind til, om han mon kunne være interesseret at Senior Scenen opførte et stykke om Mads Hansen i hans kornlade.

Greven var staks med på ideen og har hele vejen igennem været meget imødekommende og behjælpelig, og "Ladegårdsteateret" var skabt."

SAMARBEJDE MELLEM LOKALE KULTURINSTITUTIONER

Drakomir "Sådan da" opført på DATS Shortplayfestival i Ryslinge. Foto: Axel Gadegaard

HVILKET AMATØRTEATER DRØMMER IKKE OM AT FINDE LOKALE SAMARBEJDSPARTNERE, DER KAN MEDVIRKE TIL AT SKABE SYNLIGHED, NYE IDEER OG INDFALDSVINKLER? OG MÅSKE OVENIKØBET ADGANG TIL ØKONOMISK STØTTE?

Amatørteatret Drakomir fra Ribe har gjort gjort drømmen til virkelighed med projektet "Teaterfortællinger" skabt i samarbejde med Ribe Kunstmuseum.

Og netop at samarbejde med et lokalt museum er vel en helt oplagt udfordring for ethvert amatørteater.

Hvis man som amatørscene deler by eller egn med et lokalt museum, er det jo en oplagt mulighed og udfordring at samarbejde med hinanden. Og derigennem skabe opmærksomhed omkring den lokale historie, kunst og kultur. Teatret kan jo om noget "give liv og stemme" til museernes "tavse ting". Og museet kan om noget levere råstof – materiale og ekspertise - til en masse gode historier og fortællinger. En ren win-win situation.

TEATERFORTÆLLINGER OG BILLEDER I RIBE

Drakomir "Skyggen" opført på DATS Shortplayfestival i Ryslinge. Foto: Axel Gadegaard.

EN ANMELDELSE AF HANS KAARDE GUNDESEN, VARDE, FORMAND FOR VARDE SOMMERSPIEL

TEATERFORTÆLLINGER Hvad sker der på Ribe Kunstmuseum efter lukketid? Denne weekend og den følgende uge bliver museet mange billeder rigere. Ikke de billeder der hænger på væggen, men dem der springer til beskueren gennem 4 monologer, der opføres i museets sale. Det er teateret Drakomir, der lægger skuespillere og organisation til projektet. Museet tilføjer rammerne.

DEN GLUBSKE SKYGGE

Fire sale, fire billeder, fire skuespillere og fire totalt og vidt forskellige fortællinger er det blevet til. Stemningen er næste rituel. Man ledes ind i det første rum og tager plads. En skuespiller begynder at fortælle om skyggen. Skyggen der ville æde og æde for til sidst at blive opløst til lys. På væggen hænger et billede af C.W. Eckersberg. Helle Højland der fremfører en tekst af forfatteren Marie Bjørn, taler indadvendt og afdæmpet på en måde, så man nærmest blæses ud af rummet. Giver det mening?

Så hører man klapsalver rundt i huset. De andre fortællinger er nået til vejs ende. Vores fortælling har kun nået et

toppunkt. Helle Højland fanger sine tilskuere igen og fører os efter et minut eller to frem til det punkt, hvor vores bifald kan regne ned over skuespilleren, billedet, stemningen.

EN HÆVNER TRÆDER FREM

I det næste rum. Et fortællingsmættet billede af J.T. Lundbye står på staffeli i hjørnet af det rustrøde rum. Peter Brun begynder sin fortælling af Bjørn Ingolf Themsens. Vi er i billedet. Vi fornemmer afstumpetheden, skinsygen, hævnens på hende og hendes nye kærlighed. Selvom han står længst tilbage i skyggen med kutten oppe om ørerne, træder han med skuespilleren frem og vi er helt med og fuldt ud forstående da manden i skyggen leger med kniven, der skal snitte hans elskedes og hendes bejlers hals.

KAFFEPASSIAR MED TILBAGEBLIK

Videre ind i det moderne gennembrud. Viggo Johansens skønne kaffepassiar. Hvad tænker de to kvinder på billedet. Det får vi snart at vide med Kurt Holger Juuls ord. Ulla Berling personificerer

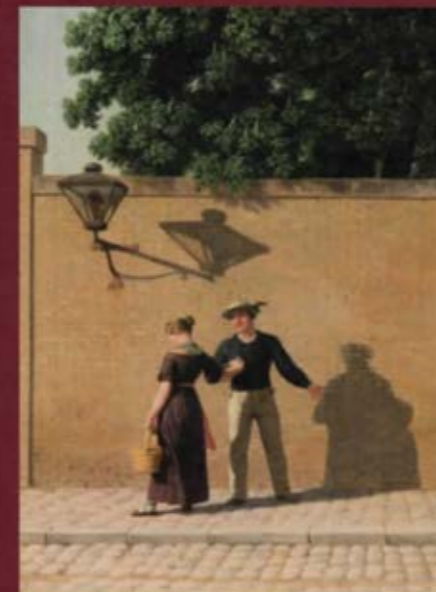
snart den ene, snart den anden. Tilbageblik over lange liv og hele tiden fortællingen om en fælles barndoms fascination – var de måske forelskede i den samme og fik i enden ingen? Det får vi ikke at vide, men to mennesker, der ikke ved om de skal holde af hinanden, - de er jo naboer og venner fra barndommen eller er det bare skæbnen, at de må affinde sig.

FRA MASKE TIL GASKAMMER

Til sidst kommer vi ind i abstraktionens verden. Grøn Maske af Egill Jacobsen. Så er stemningen sat. I en fortælling af Tina Henneberg, om koncentrationslejrenes grusomheder. Alt det grå i baggrunden. Døden. Kradsemærkerne på indersiden af døren til gaskammeret. Var det det Egill Jacobsen ville med sin maske. Næppe, men hos Bianca Klingenberg-Dupont blev det en mulighed. En overbevisende kant til billedet. Det var en dejlig times tid. Skønt og velspillet teater. Godt og stramt instrueret af Helle og Thomas Hauger. Det var en fest på en grå og noget kold februar dag. Det skal ses og høres.

TEATERFORTÆLLINGER

- et tværkunstnerisk projekt i samarbejde mellem Ribe Kunstmuseum og Teatret DRAKOMIR, Ribe

Maleri: C.W Eckersberg, 1840: En matros tager afsked
Tekst: Marie Bjørn: Skyggen - Skuespiller: Helle Højland
Instruktør: Helle B. Hauger

Maleri: Johan Thomas Lundbye, 1846: Fontænen ved Loggia Dei Mercanti i Florens
Tekst: Bjørn Ingolf Themsens: BAGNI, Skuespiller: Peter Brun
Instruktør: Thomas Hauger

Museet udvalgte 4 værker. Vi fandt sammen 4 forfattere med skønlitterær erfaring. Forfatterne har skrevet en fortælling på 10 minutter inspireret af det værk, vi udpegede for dem som deres. Teatret har udvalgt 4 skuespillere til at fremføre de fire tekster.

Maleri: Viggo Johansen, 1884: En kaffe-passiar
Tekst: Kurt Holger Juul: Sådan da, Skuespiller: Ulla Berling
Instruktør: Thomas Hauger

Maleri: Egill Jacobsen, 1949: Grøn Maske
Tekst: Tina Henneberg: Dragen, Skuespiller: Bianca Klingenberg-Dupont
Instruktør: Helle B. Hauger

Gruppebillede på Ribe Kunstmuseum. Foto: Drakomir.

Til pressen!!!

TEATERFORTÆLLINGER

Et samarbejdsprojekt mellem TEATRET DRAKOMIR, Ribe og RIBE KUNSTMUSEUM

Litteraturen møder billedkunsten og bliver til Teaterfortællinger - en forfatter et kunstværk - en skuespiller.

Lige nu begynder det at tikke ind med 4 spændende tekster til Teatret DRAKOMIR, der laver et tværkunstnerisk projekt sammen med Ribe Kunstmuseum!

De fire tekster skal så bearbejdes og i begyndelsen af december findes de skuespillere, der skal fremføre dem på

museet. Forfatterne, der alle har erfaringer med skønlitteratur og alle er her fra området, er Kurt Juul, Bjørn Thomsen, Tina Henneberg og Marie Bjørn.

Det er meningen, at projektet skal opføres i vinterferien 2018. Publikum køber billet til forestillingerne – der så foregår samtidig i fire forskellige lokaler. Når der er gået ca. en god time har publikum så overværet alle fire teaterfortællinger/monologer.

Ribe Kunstmuseum – der er et af vores fineste museer for guldalderkunst – har udpeget værkerne. Tidligere "fik" forfatterne så værkerne ved en rundtur på museet. Værkerne skal ikke beskrives, men danne inspiration til en Teaterfor-

tælling på 10 minutter.

De skrevne værker iscenesættes med udpegede skuespillere fra Drakomir. Instruktører bliver Helle og Thomas Hauger. Alle medvirkende har lang kunstnerisk erfaring fra teatret. Ligesom forfatterne er lige dele kvinder og mænd, bliver skuespillerne det også.

Projektet, som er et helt nyt felt for både museet og teatret, er støttet af DANSK AMATØR TEATER SAMVIRKE, Clara Hansens Mindelegat og Esbjerg kommunes kulturpulje.

Fotoet viser fra venstre mod højre Kurt Juul, Marie Bjørn, Tina Henneberg og Bjørn Thomsen.

JEG ER HAVREN

EN SKÆV OG ANDERLEDES TEATERKONCERT

AF PETER RAFN DAHM

PÅ DATS LANDSTEATERFESTIVAL 2018 I KØGE VISTE HVIDOVRE AMATØR SCENE (HVAS) TEATERKONCERTEN "JEG ER HAVREN" BASERET PÅ AUTENTISKE LEJLIGHEDSSANGE. IDEEN VIRKEDE SÅ OPLAGT OG INSPIRERENDE, AT VI INVITEREDE KONCEPTMAGER OG INSTRUKTØR LOUISE FRYDENDAHL LADEFOGED TIL AT FORTÆLLE OM HENDES FASCINATION AF LEJLIGHEDSSANGE, OG OM HELE PROCESSEN.

Når man hører om – og når man oplever jeres teaterkoncert – forekommer konceptet vildt oplagt. Hvorfor har ingen fundet på det før, tror du?

Det er godt nok svært at svare på. Lejlighedssange var i rigtig mange år en selvfølge til alle livets store fester, men

det er en tradition, der har været på tilbageslag de seneste år. I min egen familie er det i hvert fald ikke noget, der fylder lige så meget som det har gjort. Et andet forsigtigt bud er, at teaterkoncerterne mest har været brugt til at kaste nyt lys på store musikeres værker: The Beatles, Bob Dylan og vores egen C.V Jørgensen ("Det si'r sig selv" havde premiere på Limfjordsteatret i 2011). Måske er lejlighedssangen fløjet under radaren fordi den enten var en selvfølge, som ingen så noget stort i eller fordi den trods alt var for almindelig? Men altså... jeg ved det simpelthen ikke!

Hvordan opstod ideen om at skabe en teaterkoncert udelukkende bestående af lejlighedssange?

Der skete simpelthen det, at jeg sad i c-toget mod Klampenborg. Og pludselig var tanken der bare. Det lyder helt vildt langhåret, men jeg kan ikke forklare det anderledes. Idéen var der pludselig - og jeg synes det kunne være skægt at prøve. Nogle af os på Hvidovre Amatørscene

ne havde talt om, at det kunne være fedt at lave en musikforestilling, og der passede den idé jo perfekt ind.

Hvad er det lejlighedssange kan – eller måske ikke kan – i fortællingen om det enkelte menneske, familien, vores fælles historie og samtidskultur?

Lejlighedssangen er jo dybest set en kærlighedserklæring til et andet menneske. Uanset om den lykkes eller ej. Så når nogen sætter sig ned og skriver en sang (eller får nogen til at skrive den for sig) til sin far som fylder 60 år, tænker jeg, at man forsøger at sige noget om det liv, der er levet og det menneske, der lever det. Tit med et glimt i øjet - man er vel dansk. Jeg synes at lejlighedssange kan sige en masse om hvem vi er som mennesker. De sange jeg har læst var jo et lille stykke Danmarkshistorie i sig selv. Det var en masse nedslag i en række menneskers liv. Enkelte gange kom det bag på mig, at jeg sad med en sang fra tresserne eller firserne fordi indholdet var så evigyldigt. Men i man-

ge af sangene fornemmede jeg på den ene eller anden måde tidens gang. Det kunne være alt fra antallet af vers, som vist er faldet ret meget gennem årene, til indholdet. Ikke at der er stor forskel på hvad vi har skrevet til hinanden i lejlighedssange, men der er alligevel små forskyndinger - også i sproget.

Hvor har du fundet alle sangene henne? Hvor stor – og hvor lang - en research kræver et projekt som "Jeg er havren"?

Jeg lagde ud med at annoncere på Facebook som jo er genial til den slags. Et medlem af Hvidovre Amatørscene kom med to - TO - ringbind fyldt med lejlighedssange. Nogle var helt tilbage fra 60'erne! Jeg var også hjemme og rode i min mors skuffe, og fandt blandt andet den, der i forestillingen hedder DU ER RUNDET DE 80. Skrevet til min mors moster. En bekendt fra teaterbranchen sendte mig 5-7 emails med sange, hun havde fundet i sin mors gemmer. Og sådan fik jeg sange fra venner og bekendte. Nogle sendte mig bare en enkelt, mens

LEJLIGHEDSSANGEN ER JO DYBEST SET EN KÆRLIGHEDSERKLÆRING TIL ET ANDET MENNESKE. UANSET OM DEN LYKKESSANGE ELLER EJ.

andre sendte flere sange. En af de medvirkende i Jeg Er Havren havde selv skrevet tre af sangene, der endte i forestillingen, til familiemedlemmer.

Det er svært at sige, hvor meget research det kræver at lave en forestilling som Jeg Er Havren. Jeg tror, at jeg brugte et år til halvandet på at læse sange og udvælge. Det var VILDT svært! Der var bare så mange gode. Det svære ved at vælge ud var, at allerede i dén fase skulle jeg tænke meget over den der balance mellem det komiske og det rørende. Det komiske handlede både om at finde de sange, der nok ikke helt kom i mål, og hvor verseqødderne havde det lidt hårdt. Men også om velskrevne sange, der bare var virkelig sjovt skrevet. Og så var der rigtig mange sange, der var meget rørende.

Hvor jeg kunne mærke, at afsenderen virkelig havde noget på sinde, der handlede om mere end at underholde. Men jeg læste også mange af de såkaldte "skabelonsange". De findes i overflod på internettet, og det eneste man skal gøre er at indsætte navnet på det menneske sangen er til. De fleste er sådan lidt småkedelige, og jeg havde mange diskussioner med mig selv om, hvorvidt de skulle med. Jeg tror jeg endte med et par stykker. Jeg ville jo HELE vejen rundt om lejlighedssangen, og skabelonsange er bare en del af pakken - en del af traditionen.

Hvad har været dine kriterier for udvælgelse af sangene?

Uh jeg havde en del, hvilket nogle gange gjorde det lidt besværligt at vælge. Jeg ville som nævnt både finde sange, der var sjove fordi de enten var mislykkede eller bare sjovt skrevet. Og så ville jeg finde sange som oprigtige, ærlige og rørende. En del af missionen var også at finde sange, der tydeligt fortalte en

Hvidovre Amatør Scene "Jeg er havren" opført på DATS landsfestival i Køge. Fotos: Axel Gadegaard

historie. Hvor jeg kunne mærke mennesket som sangen omhandlede, og helst også gerne dem, der stod som afsender.

Lå sangudvalget fast fra start, eller har I skiftet ud undervejs i processen?

Jeg tror faktisk mest der var tale om, at sange blev skåret fra, fordi der simpelt hen var for mange. Måske blev enkelte skiftet ud med nogle andre. Men efterhånden som musikken blev indspillet blev "sætlisten" ligesom låst. Af tidsmæssige årsager.

I har brugt autentiske sange – der alle har været brugt i forskellige festlige sammenhænge. Hvad er styrken ved det – og hvad er udfordringen? Er det særligt krævende eller begrænsende at være så "bundet af" eller "forpligtet" på andres historier – på vers – af veksellende kvalitet?

Styrken er helt klart autenciteten. Jeg synes ikke, at man kan skrive sig frem til et resultat, der tilnærmelsesvis ligner. Teksterne er så ægte fordi de er fulde af levet liv, og (mange dem) fulde af skrivefejl. Man kan måske godt finde på en karakter, der hedder Grethe og som fylder firs, men Grethe fandtes jo og levede (forstår man i hvert fald i sangen) et unikt liv. Udfordringen er vel nok ikke at lade sig friste til liige at ændre lidt på de skæve versefødder så de passer. Jeg følte mig egentlig aldrig bundet eller be-

JEG HAR LANGT MERE KÆRLIGHED TIL LEJLIGHEDS- SANGEN END FØR, OG MINDRE HAD. MEN JEG HAR OGSÅ LÆST NOGLE VIRKELIG GODE SANGE! OG JEG ELSKER NÅR FOLK TØR TAGE EN SANG MED, DER TØR NOGET, OG SOM ER VILDT PERSONLIG.

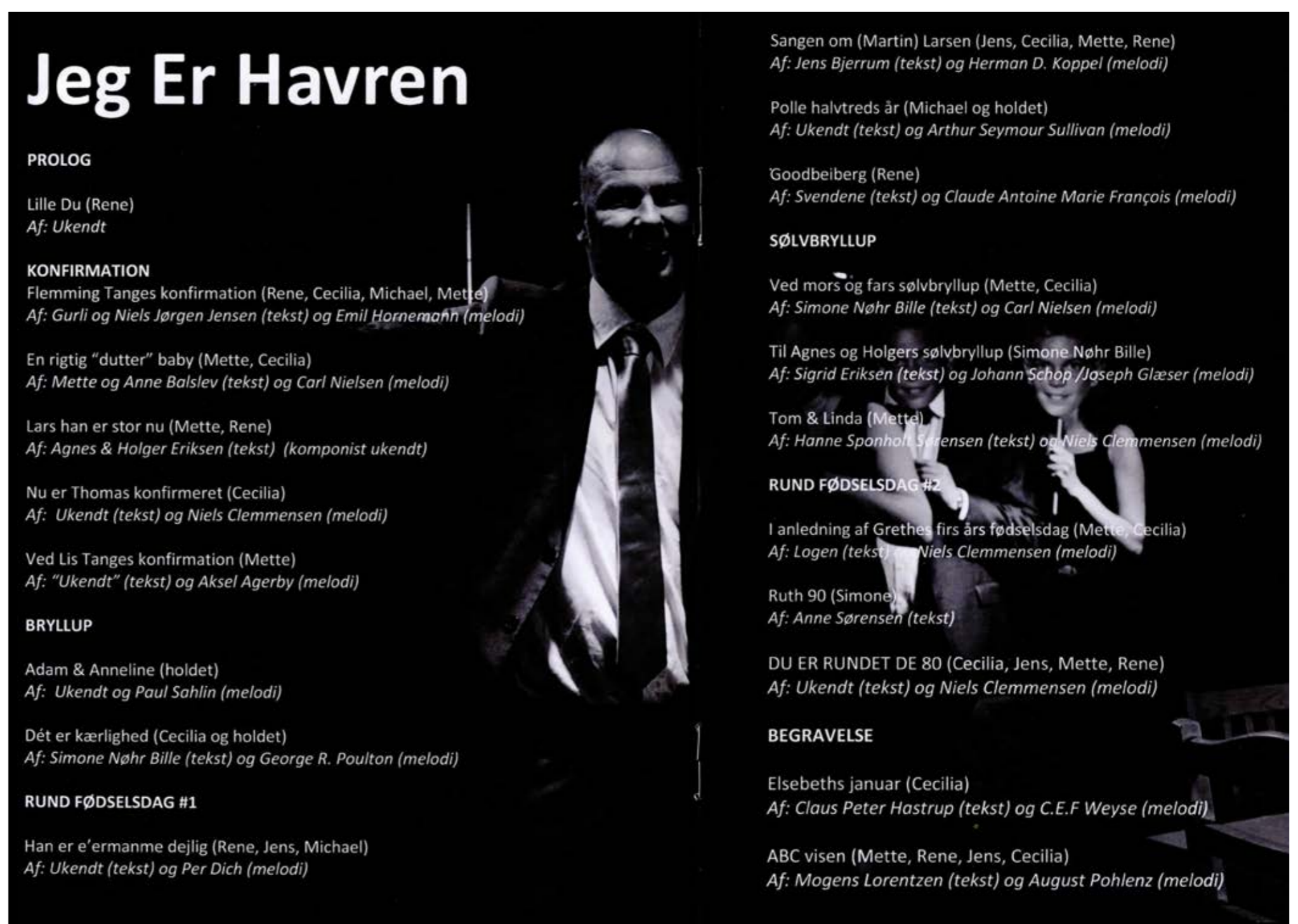
grænset af historierne. På den måde var teksterne, ligesom så mange dramatiske tekster, totalt tilgængelig for kunstnerisk fortolkning. Jeg oplevede det ret ofte som en gave, at sangene fortalte så tydelige historier. Tit kunne jeg så fylde på ved at tolke på fremførelsen af sangene ved fx at lade Lars' forældre være vildt pinlige og måske lidt selviscenesættende. Eller ved at gøre en bryllups-sang til et gospelnummer.

I forestillingen balancerer du og holdet hele tiden mellem det komiske og det rørende, det velkendte og det små-vanvittige: Loyalt – eller kærligt - fremstiller I alle disse versificerede personer og skæbner, og samtidig kaster I skæve blikke på dem. Sætter teaterluppen på alt det pinagtige og akavede. Hvordan finder man den balance, og hvordan arbejder man med den i praksis? Er det noget I har vurderet og diskuteret - og måske været uenige om - undervejs?

Altså jeg vil vildt gerne sige, at vejen hen til den balance var supergennemtænkt og planlagt. Og det er jo heller ikke løgn. Men meget af det arbejde var fra min side ren og skær mavefornemmelse. Både i forhold til at udvælge tekster, og så i selve iscenesættelsen. Jeg havde ikke en matematisk formel, hvor efter to komiske scener skulle der komme en eller to mere alvorlige og eftertænksomme. Jeg kan faktisk ikke huske, om vi var uenige undervejs. Jeg ved, at jeg som instruktør er sådan halvt diktator og halvt åben for bud fra spillerne. Jeg har (som regel) en meget klar idé om, hvor forestillingen skal hen, men jeg prøver virkelig meget altid at være åben for hvad spillerne har af idéer og tanker. Det skal jo også fungere for dem. Det er trods alt dem, der skal udføre det.

Jeg Er Havren var på den måde ikke så anderledes. For at svare lidt mere på det med balancen så tror jeg, at lige præcis dén del af arbejdet lå rigtig meget i valget af musikgenre til hver enkelt scene, og så i selve det sceniske arrangement. De valg jeg (og vores musiker) tog i den forbindelse handlede så igen om teksten. Hvis den var fuld af humor kunne vi godt skrue lidt op for tempoet (både det musikalske og spillernes). Hvis sangen lå mere til den eftertænksomme side, var det måske noget med at lave musikken så enkelt som muligt med bare en enkelt guitar eller en bas, og så også skrue ned for tempoet på scenen.

Jeg Er Havren

PROLOG

Lille Du (Rene)
Af: Ukendt

KONFIRMATION

Flemming Tanges konfirmation (Rene, Cecilia, Michael, Mette)
Af: Gurli og Niels Jørgen Jensen (tekst) og Emil Hornemann (melodi)

En rigtig "dutter" baby (Mette, Cecilia)
Af: Mette og Anne Balslev (tekst) og Carl Nielsen (melodi)

Lars han er stor nu (Mette, Rene)
Af: Agnes & Holger Eriksen (tekst) (komponist ukendt)

Nu er Thomas konfirmeret (Cecilia)
Af: Ukendt (tekst) og Niels Clemmensen (melodi)

Ved Lis Tanges konfirmation (Mette)
Af: "Ukendt" (tekst) og Aksel Agerby (melodi)

BRYLLUP

Adam & Anneline (holdet)
Af: Ukendt og Paul Sahlin (melodi)

Dét er kærlighed (Cecilia og holdet)
Af: Simone Nøhr Bille (tekst) og George R. Poulton (melodi)

RUND FØDSELSDAG #1

Han er e'ermanne dejlig (Rene, Jens, Michael)
Af: Ukendt (tekst) og Per Dich (melodi)

Sangen om (Martin) Larsen (Jens, Cecilia, Mette, Rene)
Af: Jens Bjerrum (tekst) og Herman D. Koppel (melodi)

Polle halvtreds år (Michael og holdet)
Af: Ukendt (tekst) og Arthur Seymour Sullivan (melodi)

Goodbeiberg (Rene)
Af: Svendene (tekst) og Claude Antoine Marie François (melodi)

SØLVBRYLLUP

Ved mors og fars sølvbryllup (Mette, Cecilia)
Af: Simone Nøhr Bille (tekst) og Carl Nielsen (melodi)

Til Agnes og Holgers sølvbryllup (Simone Nøhr Bille)
Af: Sigrid Eriksen (tekst) og Johann Schöp / Joseph Glæser (melodi)

Tom & Linda (Mette)
Af: Hanne Sponholt Sørensen (tekst) og Niels Clemmensen (melodi)

RUND FØDSELSDAG #2

I anledning af Grethes firs års fødselsdag (Mette, Cecilia)
Af: Logen (tekst) og Niels Clemmensen (melodi)

Ruth 90 (Simone)
Af: Anne Sørensen (tekst)

DU ER RUNDET DE 80 (Cecilia, Jens, Mette, Rene)
Af: Ukendt (tekst) og Niels Clemmensen (melodi)

BEGRAVELSE

Elsebeths januar (Cecilia)
Af: Claus Peter Hastrup (tekst) og C.E.F Weyse (melodi)

ABC visen (Mette, Rene, Jens, Cecilia)
Af: Mogens Lorentzen (tekst) og August Pohlenz (melodi)

Fx valgte jeg at fjerne musikken helt i sangen, der hed Ruth 90. Det gjorde jeg af to årsager: 1) den var skrevet på en julemelodi, og forestillingen skulle spille i foråret. Det spillede ikke helt sammen, synes jeg. 2) jeg havde en idé, der gik ud på at i en scene havde sangskriveren glemt at skrive melodien på, hvad der efterfølgende kaster gæsterne ud i en gættekonkurrence med efterfølgende stor diskussion. Noget der til sidst får

vores sangskriver til i ren desperation at holde sangen som en tale. Det var en idé en dramaturg-bekendt kom med. Hun havde siddet til en fest, hvor der manglede en melodi på sangen.

En anden balance I demonstrer, er forholdet eller vekselvirkningen mellem det helt selvfølgelige og genkendelige og så det helt originale, skæve og nærmest "syrede". Er det en vinkling du

som instruktør havde helt på plads fra start - eller er det noget der opstår under prøverne?

På et overordnet plan gjorde jeg mig nogle tanker om det, mens jeg satte manuskriptet sammen. Jeg ville selvfølgelig rigtig gerne have, at folk skulle se forestillingen, og tænke "jep, det der har jeg prøvet". Men jeg ville jo også gerne forsøge at vride lejlighedssangen og hele

traditionen omkring, så vi mere gengav en slags forstørret/forvredet følelse af, hvordan det har været at overvære sådan en lejlighedssang. Og så kan jeg bare godt li' når det bliver lidt mærkeligt og absurd! På et mere konkret plan var der nogle scener, der først kom på plads efter et par øvegange. Enten fordi spillede gjorde noget, der kastede noget andet af sig, end det jeg havde tænkt eller også fordi jeg ikke på papiret kunne

finde ud af hvad, der skulle ske. Så gav vi det nogle skud i prøvelokalet, og fandt frem til noget på den måde.

Sangene spiller selvsagt en central rolle. Og der er mange af dem. Hvordan har du/I arbejdet med den musikalske karaktertegnning i de enkelte sange – spillerens fremførelse og fremstilling af sangen?

Det hænger igen rigtig meget sammen med valget af genre, som jo nærmest er forskelligt i hver sang/scene. Der havde jeg nogle møder med vores musiker Claes, hvor jeg fortalte ham hvilke genrer jeg forestillede mig at sange skulle ligge i. Og så talte vi lidt frem og tilbage om hvad, der kunne lade sig gøre. En enkelt sang havde jeg forestillet mig som noget straight up Martin Brygmann pop. Men efter at have arbejdet lidt med den idé kom Claes tilbage, og sagde at det fungerede simpelthen ikke. Så han foreslog noget mere nede på jorden guitar. Det var var i øvrigt Lis Tanges konfirmations-

sang, der er skrevet på Jeg er havren, og det passede bare så fint! Da først alle generne var på plads, og vi begyndte indstuderingen, talte vi om, hvordan de skulle synges. Det hang selvfølgelig også sammen med den historie, jeg så i hver tekst, og også med de idéer som jeg og holdet improviserede frem under en workshop, der bl.a. handlede om at finde frem til forskellige oplevelser vi har haft med lejlighedssange. Vi havde fx en spiller hvis kærestes gudmor altid sang meget insisterende højt og småfalsk ved familiens fester. Jeg synes at det var så herligt tårkrummende, at det måtte med. Det viste sig så at være lidt svært at placere den idé i en scene. Der var ligesom ikke rigtigt nogle af sangene, der kunne rumme den. Indtil at jeg fandt ud af, en af sølvbryllupssangene var skrevet på en gammel og helt umuligt salme, som vi slet ikke kunne få til at fungere musikalsk. Så det endte med at Claes indspillede den på klaver uden noget andet, og så viste det sig, at det fungerede rigtig glimrende som grund-

lag for en gedigen omgang skrålari. Selve teksten var utroligt rørende, og et af versene omhandlede faktisk tabet af en datter i en trafikulykke. Noget, der i sig selv er lidt sjældent at nævne i en sølvbryllupssang. Men det kunne bare ikke være andre end den sang.

I forhold til spillerne, var min fremgangsmåde egentlig ret meget lig mange andre prøveforløb jeg har været i. Vi talte meget om sangenes hovedpersoner, og om sangskriverne. Om hvad der mon havde været intensionen med at skrive lige dén sang, og hvordan den mon var blevet modtaget. Både af gæster og fødselarer/konfirmanter/brudepar.

Instrumenteringen og arrangementet af de enkelte sange opleves også meget karakteristisk, meddigtende og udtryksstærkt. Hvordan har du/I grebet dén opgave an?

Jeg tror det var noget med, at jeg kom med ønsker baseret på noget så langhåret som "det føles altså virkelig som en

tango, Claes". Ved nogle sange gav det næsten sig selv. Goodbeiberg er skrevet på My Way som Frank Sinatra sang den. Og teksten var cirka lige så storladne, og med en masse humor. Så den skulle næsten lyde, som var det Sinatra *himself*, der sang. Fordi kombinationen af det meget storladne og så en sang med teksten "tre retter mad/de to fra grill/ og én fra fad" bare fik mig til at klukke lidt. Det handlede rigtig meget om det musikalske udgangspunkt. Hvilken melodi var sangene skrevet på? Og hvordan kunne vi skrue lidt på det, så det blev til noget andet, men stadig med en vis genkendelighed.

Hvad var dit eget forhold til lejligheds-sange, da du startede projektet? Og har det ændret sig undervejs?

Hæ. Altså mit eget forhold er et vaskeægte had/kærlighedsforhold. Jeg har både oplevet sange som var fantastisk rørende, men også det helt modsatte. Jeg har været sindssygt irriteret på de der skabelonssange, hvor nogen bare indsatte det rigtige navn, og så var den ged ellers barberet. Jeg synes det er så dovent! Og når jeg kunne fornemme, at sangen ligesom bare var med, fordi "jamen, der skal da være *noget* med", kunne jeg næsten blive arrig. Jeg ved godt, at det er lidt arrogant, men man må altså hellere lade være med at tage en sang med så. Men det er jo heller ikke alle, der kan sætte sig ned og skrive en god lejlighedssang. Jeg vil heller ikke påstå, at jeg er nogen stor poet på det område. Men heldigvis findes der jo folk, der kan. Og som skriver for venner og bekendte, og fuldstændigt fremmede, bare fordi de synes det er fedt. Og dét har jeg kæmpe respekt for! Har mit had/kærlighedsforhold ændret sig undervejs? Ja, det tror jeg faktisk. Jeg har langt mere kærlighed til lejligheds-sangen end før, og mindre had. Men jeg har også læst nogle virkelig gode sange! Og jeg ELSKER når folk tør tage en sang med, der tør noget, og som er vildt personlig.

På det seneste er interessen for den nære, den jævne og den dagligdags kulturarv blomstret op i teatersammenhæng – Giro 413 f.eks., Højskolesang- og nu lejlighedssangene. Har du et bud på hvorfor?

Altså man siger jo at teatret er det spejl vi som mennesker og samfund spejler

JEG HAR OPTRÅDT LIDT MED AT LÆSE HØJT FRA MIN TEENAGEDAGBOG, OG NU HVOR DET ÅBENBART ER BLEVET HELT VILDT POPULÆRT AT UDLEVERE SIG SELV SOM TEENAGER KUNNE DET DA VÆRE SJOVT AT TAGE FAT PÅ I EN MUSIKDRAMATISK SAMMENHÆNG.

os i. Jeg tror der er en slags behov for at se på dét, der føles ægte på en autentisk måde. Det kan de store klassikere selvfølgelig også. Men Giro 413 og lejlighedssangene er jo lige nu og her. De er så meget i øjenhøjde med os som teater næsten kan komme. Det samme gælder Højskolesangbogen - næsten uanset om man har gået på højskole eller ej. Alle har et forhold til Giro 413, alle har siddet til en fest og sunget en lejligheds-sang.

Man ser også en – tiltagende- tendens til at overføre andre medier og tekster til teater – film, tv-serier, blogs, avis-artikler, romaner og sågar love som "Folkeskolereformen". Hvad er det fristende – udfordrende – ved at sætte "ikke-teatralisk" fiktion – eller virkelig- hed - på scenen, synes du?

Det er dæleme et svært spørgsmål! For at være helt ærlig så har jeg det på to måder (mindst!) men den tendens. Den ene del af mig synes, at det er vanvittigt irriterende at så meget teater pludselig er baseret på en film eller en roman. Som om teatret ikke kan være noget i

sin egen ret? Nogle gange synes jeg, at det da må være mest spændende når nogen har skrevet noget direkte til en scene. For så er det skrevet på teatrets præmis. Det er skrevet til et scenerum. Det er skrevet til at blive oplevet lige nu og her. Min yndlingsaversion er Festen af Thomas Vinterberg & co. Jeg er fan af filmen, og synes at den fungerer virkelig godt. Teaterudgaven? Nej tak. For mig er det SÅ tydeligt, at den er skrevet til det store lærred - at den er skrevet til et medie, hvor man kan klippe mellem lokationer fx. For mig fungerer den ikke som teater med sine små, korte og (til tider) overfladiske scener. Jeg står vist lidt alene med den holdning, og måske har jeg misforstået et eller andet.

På den anden side kan man jo nogle gange få øje på helt nye lag ved at flytte en fortælling fra et medie til et andet. Jeg har da helt sikkert også set rigtig mange forestillinger, som var super vellykkede. Jeg tænker stadig tilbage på Sonetter som jeg ELSKEDE. Den var jo baseret på Shakespeares, ja sonetter. Eller Bunny Munro, der var en Eventministeriet produktion, og som baseret på Nick Caves bog af samme navn. Den var fabelagtig! Så det kan jo sagtens fungere.

Har du/I nye musik-dramatiske koncepter i støbeskeen?

Jeg, og flere andre i foreningen, har helt klart et ønske om at lave mere musik-dramatik! Men jeg har ikke noget konkret på tegnebrættet lige nu, og det tror jeg heller ikke, at der er andre på Hvidovre Amatørscene der har. Jeg Er Havren var sådan sangtalentmæssigt lidt en blandet landhandel. Og det var med fuldt overlæg, at jeg både havde folk med, der havde lidt svært ved at fange tonen og så andre, der både havde sangtræning og erfaring med at synge. Jeg ville jo hele vejen rundt om lejlighedssangen. Og det er altså ikke mange fester jeg har været til, hvor tonen sad lige i skabet.

Men næste gang kunne jeg måske godt tænke mig at arbejde med et lidt mindre hold, der stemmemæssigt ligger på et højere, og mere ensartet niveau. Jeg har optrådt lidt med at læse højt fra min teenagedagbog, og nu hvor det åbenbart er blevet helt vildt populært at udlevere sig selv som teenager, kunne dét da være sjovt at tage fat på i en musikdramatisk sammenhæng.

LIVSTRÆET BLOMSTRER

OG LIVET ER VÆRD AT LEVE – OGSÅ SOM SENIOR

AF ALLAN SØNDERVANG

SENIORTEATERFESTIVALEN HOS 7-KANTEN I 2016 INSPIREREDE TIL OVERVEJELSER OM SENIOR TANKERNE KUNNE BRUGES I KERTEMINDE AMATØR TEATER (KAT).

Tidligt dukkede arbejdstitlen Engagerende Senior Teater op. Ud fra en tanke om, at Kerteminde publikummet, som for en stor del er pensionister, burde være interesseret i forestillinger, hvis emner er genkendelige fra deres egen hverdag. Samt at deres oplevelse ville blive større, hvis spillere og instruktør fik mulighed for at tale med dem – nærmest på to-mands hånd – om tekstens finurligheder, og hvorledes de som publikum oplevede aktiviteterne på scenen.

EN MONOLOG-FORESTILLING

Tanker voksede også frem om at gøre KATs scene og sals begrænsninger til en fordel, og lade forestillingen bestå af flere mindre, selvstændige 'monologer'. Det sidste for at gøre det mindre tidskrævende at være spiller, samt i øvrigt håbe på, at teksterne og spillerne ville evne at fange publikum uden støtte fra arbejds- og tidskrævende kulisser.

Fleere mindre, selvstændige 'monologer' ville også give mulighed for at tilbyde "ud af huset" opførelser, hvorved spillerne kunne få flere spændene oplevelser end de normale 3–5 hektiske opførelser.

Tankerne faldt i god jord – men interessen for at medvirke var begrænset. Muligvis fordi det er svært at se sig selv spille med i senior teater – seniorbetegnelsen skaber tilsyneladende negative associationer?

Monolog formen blev vist heller ikke oplevet som rigtigt drama-teater. Og endelig betød det selvfølgelig også noget, at den slags plejer vi ikke at gøre!

Hen på foråret opstod der imidlertid pludseligt en mulighed, og det lykkedes, med lidt besvær, at samle et rigtig godt hold på fem spillere (næsten alle pensionister).

LIVSTRÆET BLOMSTRER. DET SKER I EN FORM, DER HAR MEGET AF REVVENS LETHED OG SAMTIDIG TEATERSTYKKETS TYNGDE...

EKSTERN ANMELDER

SPILLERNE INDDRAGER PUBLIKUM

Forestillingen kom til at bestå af 11 monologer – alle med let genkendelige senior relevante emner. Hvor det gennemgående tema var, at livet er værd at leve, også som senior. Kostumerne var spillerne eget nutidige tøj. Rekvizitterne var få og scenografien enkel. For eksempel blev de enkelte monologers miljø kun antydnet af et foto på bagtæppet.

Inden forestillingen blev der spillet AB-BA-musik og spillerne kom i salen cirka 15 minutter før forestillingen begyndte – hilste på publikum og småsnakkede med dem. I pausen og efter forestillingen var spillerne også i salen for at tale med publikum.

Forestillingen blev afsluttet af salmen Livstræet, som publikum og spillerne sang fra salen.

Normalt anmeldes vore forestillinger ud fra premiereforestillingen. Denne gang overtalte vi den ene af de to eksterne anmeldere til at lave sin anmeldelse ud fra generalprøven. Derved fik vi mulighed for at bruge anmeldelsen i markedsføringen. Anmeldelsen var overraskende flot og overgik vore forhåbninger.

SØNDAGSPREMIERE PÅ EN SOLSKINDS DAG

Den 13. maj, hvilket for os er usædvanligt sent på sæsonen, var der så premiere på forestillingen Livstræet. Forventningerne til publikums interessen var meget beskedne. Dels på grund af det fremskredne tidspunkt og dels opfordrede vejret – sjældent flot sommervejret – bestemt ikke til indendørs aktiviteter.

Til premieren en søndag eftermiddag – hvor KAT bød på kaffe og kage – var salen imidlertid næsten fuld, og til de to efterfølgende forestillinger var der reelt fulde huse – en yderst glædelig overraskelse.

Den sidste eksterne anmeldelse var også særdeles positiv og skrev blandt andet: "Livstræet blomster. Det sker i en form, der har meget af revyens lethed og samtidig teaterstykkets tyngde..."

Ikke kun anmelderne var begejstret – publikum var det også, og der tales stadig om forestillingen. Ligesom der presses på for at lave en opfølgning. Et begejstret bestyrelsesmedlem udrød for eksempel spontant: "En af KATs bedste forestillinger". Det var nok en overdrivelse, men det var mede.

Tilsyneladende fik vi skabt en forestilling, som publikum var godt tilfredse med.

LUTTER GODE ERFARINGER

Baseret på forløbet, er det min opfattelse, at der er et publikum til seniorrelevante og -tilpassede forestillinger, at en forestilling godt kan bestå af 'monologer'. Og at 'monologer' for nogle spillere er mindre afskrækkende og dermed mere tiltrækkende end en traditionel rolle i et langstrakt, traditionelt prøveforløb.

Vi var usikre på, hvad konsekvensen ville være af for eksempel at undgå 'den 4. væg' mellem scene og publikum, lade spillerne blande sig med publikum samt afslutte med en fællessang – men det virkede rigtigt i denne sammenhæng.

LIVSTRÆET

I Byens eget *rigtige* teater

KAT

Kerteminde Amatør Teater: 2018

Alle på holdet var i øvrigt flittige til at gøre deres omgangskredse opmærksomme på forestillingen.

Nu afventer vi så udviklingen, og håber, at vi vil få lov til at opføre dele af eller hele forestillingen i sognegårde eller lig-

nende. Samtidig leder vi efter passende manuskripter til en næste forestilling.

PS: 6 af "Livstræets" monologer blev opført på DATS' Nordiske SeniorTeater Festival i Janderup den 29. september.

Og tre monologer blev opført på DATS Shortplayfestival i Ryslinge den 27. oktober.

SEENAGETEATER!

Under arbejdet med "Livstræet" opfandt Kerteminde Amatør Teater et nyt begreb og en ny genre

Seenager. Et forholdsvis nyt ord. Der skal smage lidt mere af glæde, gejst og et aktivt liv, i stedet for ordet senior. Der er så mænd ikke noget i vejen med ordet senior. Det er desværre bare kommet til at handle lidt for meget om at blive gammel, rollator generationen, en byrde for samfundet og så videre.

KAT beskriver i stykket: Livstræet - Seenager livet på godt og ondt. Med et glimt i øjet, underfundigt, også indimellem med skarp ironi. Og igennem det hele går så også alvoren. I forestillingen fremføres der 11 forskellige tekster, hvoraf de fleste er skrevet af forfatteren Jacob Clausen. Forestillingen beskriver nogle situationer, vi vist alle kender, og de vises med forståelse, kærlighed og ganske megen underfundig humor.

Allan Søndervang

GLEMMER DU SÅ HUSKER JEG

ERINDRINGSTEATER
HOLDER SIT INDTOG
I DANMARK

AF PETER RAFN DAHM

Denne artikel er en kort introduktion til "genren" erindringsteater. I løbet af 2019 har vi planer om at udgive en nordisk særudgave af Rampelyset med en grundig introduktion til emnet.

Da vi for nogle år siden startede et nordisk seniorteater-netværk, talte svenskerne meget om "Minnenas teater" – "Mindernes teater". Og vi danskere anede ikke, hvad de talte om, udover at det nok handlede om teater, der havde med "minder" at gøre. Siden er vi blevet klogere.

Sprøjtehuseteatret "Glemmer du så husker jeg", opført for skoleelever på Sprøjtehuseteatret. Foto: Peter Rafn Dahm

Kerteminde Amatør Teater, monologer fra "Livstræet" opført på Nordisk SeniorTeater Festival i Janderup, og DATS Shortplayfestival i Ryslinge. Fotos: Axel Gadegaard

HVAD GÅR DET UD PÅ?

Kært barn har mange navne: I Sverige kalder man det ”Minnenas Teater”, I England ”Reminiscence Theatre” og i Danmark har vi valgt at kalde det ”Erindringsteater”.

Der er tale om en særlig teatermetode, der arbejder med erindringer som en kreativ nøgle til ”forlængelse” eller ”vedligeholdelse” af hukommelsen hos ældre mennesker. Med udgangspunkt i såkaldte ”erindrings-vækkere” – personlige genstande, fotos, tekster, musik mm – fremkaldes minder, der igennem praktisk, kunstnerisk virksomhed udvikles til og formes som teaterfortællinger.

I denne proces stimuleres og aktiveres hukommelsen. Som aktør ”generer” man sine erindringer, sin fortid og sit liv - når personlige erindringer, bliver fremkaldt, formidlet til og delt med andre - med brug af teatrets pædagogiske og kunstneriske metoder og værktøjer. Men også hos publikum vil teateroplevelsen – de levendegjorte erindringer – kunne skabe genkendelse. Dette åbner mulighed for at f.eks. demensramte eller andre med svækket hukommelse vil op-

leve meningsfulde stunder, og skabe rum for dialog og fortællinger fra et langt og levet liv.

NORDISK KURSUSPROJEKT

I 2017 tog svenskerne initiativ til et fælles nordisk ”Minnenas teater” projekt, hvor vi søgte Nordisk Kulturfond og fik midler til at arrangere kurser i Norge, Sverige og Danmark. Selv var jeg på kursus i Stockholm, hvor den engelske pioner indenfor ”Reminiscence Theatre”, Pam Schweitzer” underviste. Senere tog tre kvinder fra Sprøjtehuseteatret i Nykøbing Falster, Anna Kristiansen, Jette Malmskov og Jette Faaborg-Andersen på kursus – også i Stockholm. Denne gang med den finske pioner, Leonie Hohental Antin, som underviser.

I 2018 var det så DATS og Danmarks tur til at stå for et kursus. Anne og jeg blev enige om, at DATS og Sprøjtehuseteatret skulle arrangere i fællesskab. Ansporet af kurset i Stockholm var teatret i fuld gang med at etablere en erindringsteatergruppe og skabe deres første forestilling, baseret på deltageres egne minder. Og Anna har, som frivilligkoordinator indenfor ældreområdet i Guldborgsund Kommune, kontakter både til plejecentre og personale. Så de lokale forudsætninger

for et kursus kunne ikke være bedre. Vi valgte at spænde ambitionsbuen og arrangere et 4 dages forløb, der skulle kulminere i ”praksistest” af erindringsteater – med borgere på kommunens plejecentre som publikum.

ERINDRINGSTEATER I NYKØBING FALSTER

Vi fik lokket Pam Schweitzer til Nykøbing som underviser. Her gav hun en intensivt 2-dages kursus for et stort hold på 24 deltagere, bestående af teateramatører, studerende, fagprofessionelle og folk der arbejder kreativt med ældre og demente.

På tredjedagen skabte vi deltagere, i mindre arbejdsgrupper, vores egne, korte erindringsspil. Alle baseret på fortællinger om egne minder knyttet til medbragte ”erindringsvækkere” - sange, genstande, billeder og beklædningsgenstande. Dagen sluttede med generalprøver, hvor vi viste vores spil for hinanden, gav og fik respons – gode råd til sidste øjeblikke finpudsninger.

DETER GIVER RESONANS OG MENING

På fjerdedagen tog alle grupper ud på forskellige plejecentre, hvor vi viste vores spil for borgerne. Bagefter snakkede vi om spillene over en kop kaffe. Vakte de erindringer? Glade – eller triste – følelser? Kunne publikum genkende noget fra deres egne liv? Havde de appetit på at opleve mere?

Ved opsamlingen var alle grupper fælles om en oplevelse af, at det havde været dybt meningsfuldt at spille for – og dele erindringer med - publikum på plejecentrene. Også de der havde spillet for beboere på særligt skærmene afdelinger, hvor beboerne har fremskreden demens. Alle havde vi kunnet mærket, at der var ”resonans” hos publikum. Vores spil gjorde indtryk, skabte oplevelser, satte noget i gang. Vi havde delt noget - værdifuldt - med hinanden, spillere og publikum.

Et sted udtrykte personalet, at de ikke før havde oplevet en fælles koncentration magen til den under spillet. Hvilket fik dem til at undre sig over, at de ikke havde hørt om erindringsteater og dets muligheder før.

ERINDRINGSTEATER FOR GAMLE – OG FOR UNGE

Om eftermiddagen tog alle vi kursusedtagere afsted med hinanden. Men Sprøj-

tehuseteatrets erindringsteater-gruppe har fortsat deres arbejde og den 3. november havde de premiere på ”Glemmer du så husker jeg”. Med økonomisk støtte fra Velux fonden har de været på en uges turne med forestillingen på 5 af kommunens plejecentre. Og den 23. november sluttede de af hjemme på teatret med en forestilling for skoleelever, som også jeg overværede.

Det var både overraskende og dejligt,

at opleve hvor optaget de unge var af ”bedsteforældre-generationens” erindringer. Den time forestillingen spillede, var der både opmærksom og lyttende stilhed blandt de mange unge i den fulde sal. De unge lod sig - lidt fnisende - lokke ud på scenegulvet i den afsluttende balscene, hvor gamle og unge dansede løs med hinanden. Og de unge gav bagefter meget positiv respons på forestillingen, selv om meget forekom dem fjernt og anderledes. Men følel-

serne kunne de godt genkende – hvordan det er at være ung, usikker eller forelsket.

Erindringsteatergruppen har været så glad for arbejdet, og har oplevet så god en modtagelse af ”Glemmer du...”, at de planlægger endnu en turnéperiode i foråret 2019. Her vil vi i DATS også prøve at få forestillingen til Fyn, som inspiration til af afsæt for et begyndende erindrings-teater-arbejde her.

ILDSJÆLE MØDES I SCENEKUNSTHUS AARHUS

AF PETER RAFN DAHM

Den 1.-2. september 2018 inviterede DATS og ScenKunstHus Aarhus ildsjælene indenfor til en weekends fælles og gensidig inspiration

Ideen var at samle grupper, der søger nye veje i forhold til genrer, form, indhold, udtryk og metoder - og lægge op dialog og udveksling - gennem forestillinger, readings, arbejdsdemonstrationer, workshops, interviews og arbejdsamtaler.

Alt sammen indenfor rammerne af en uformel mini-festival. Kvantitativt var arrangementet beskedent. Weekend faldt i Aarhus festuge, så konkurrencen om publikum var hård, og deltagerantallet nåede nok ikke over de 30. Til gengæld var de der deltog "brændende" i deres engagement og åbenhed overfor hinanden. Så kvalitativt lykkedes det at skabe et mødested med både lydhør og frugtbar kunstnerisk udveksling og inspiration - både mellem genrer og generationer.

HULAHOP "SUR, SUR, SUR"

Mette Baun Iversen og Amalie Dalgaard Christoffersen er gået sammen i gruppen Hulahop, hvor de vil bruge den kreative tankegang i teater og musik til at stimulere børn og f.eks. tage fat i svære følelser. Det gør de i deres første forestilling "Sur, sur, sur" - der handler om, netop surhed. Hvordan påvirker det børn, at deres forældre skændes, og hvad kan man som barn gøre ved det? Mette og Amalie står selv for alting, med hjælp fra familie og venner - lige fra udvikling af teksten til planlægning af teaterturné til institutioner og skoler.

Alle fotos: Peter Rafn Dahm (Med undtagelse af Teater Fluks)

RASMUS MALLING FRA TEATER FLUKS

Teater Fluks er en vækstslagsgruppe, der er vokset ud af miljøet og er blevet professionel. Lørdag eftermiddag kom Rasmus fra gruppen forbi for at fortælle om vejen over refusionsgodkendelse til et professionelt liv som performer. Om det ideale kunstneriske krav - at temaer, projekter og samarbejdstilbud skal give "resonans", før man siger ja. Om det daglige arbejde med at finde relevante, inspirerende og udviklingsparate samarbejdspartnere og sammen med dem søge projektfianciering. Denne lørdag kom Rasmus direkte fra opløbet på et projekt, der på mange måder er "typisk" for Teater Fluks: "CTRL+ALT+DEMENS - en sensorisk rejse gennem tre forskellige aspekter af demens. Med varme, poetiske stemninger og personlige fortællinger kommer vi tættere på demensens forvrængende slør. Tættere på demensramte og deres pårørende. I små grupper á 6 personer invieres forbi passerende og opsøgende publikummer ind i en 45 minutters oplevelse i Aarhus Domkirke og Kvindemuséet. CTRL+ALT+DEMENS er baseret på research, interviews og personlige oplevelser. Produceret i samarbejde med 1:1 Produktion og Sundhed&Omsorg, Aarhus Kommune".

Rasmus Skov, Teater Fluks. Teater Fluks pressebillede.

SIGURD "MONSTERTRIOLOGIEN"

Gruppen Sigurd har tidligere spillet børneforestillingen "Monstertrilogien" på både Quongafest-festivalen i Aarhus og Vildskud-festivalen i København. Forestillingen har ligget stille en tid, så vi måtte "nøjes" med en reading under Ildsæle. Men forestillingen skal heldigvis ud og spille igen i 2019. I forbindelse med Vildskud 2017 kunne man læse følgende i Magasinet Vink:

"MONSTER-trilogien" er interessant for dig, der trænger til at opleve et persongalleri, som rækker lidt ud over det realistiske. Hvor ofte medvirker store, orangegule monstre i teaterforestillinger? Ikke ret ofte, men de gør i SIGURDs børneteater-forestilling, som skildrer de helt store følelser under temaerne vrede, kærlighed og død. Hvad sker der, når en lille, vred dreng møder et sultent monster ude foran rektors kontor? Hvor kommer monstret fra? Hvorfor er drengen så vred? Jeg er nysgerrig på, hvor MONSTER-trilogien tager sit publikum hen, så her er en af de forestillinger, jeg virkelig ser frem til at opleve. Jeg mener, helt ærligt; orange monstre og en lille dreng med en stor vrede - der er ingen, der skal påstå, at det bliver kedeligt på Vildskud!"

DRAKOMIR "TEATERFORTÆLLINGER"

Sammen med Ribe Kunstmuseum har Drakomir udviklet forestillingen, med afsæt i 4 af museets malerier. På Ildsæle er de 4 fortællinger taget ud af museets billedkunstinivers og sat ind i Scenekunsthusets rå bygning. Publikum fik en meget intens og intim oplevelse helt tæt på skuespillerne i de små og nøgne rum. (Læs mere om "Teaterfortællinger" i en særskilt artikel).

EZHNO "EN GIFTIG MAND"

Forestillingen har været vidt omkring efter premieren i TeaterHuset i København. Den har spillet på DATS generalforsamling og på Scenoskop festivalen i Odense, på DATS landsfestival i Køge, på NEATA festivalen og Teater Cluster i Litauen og på Quongafest i Aarhus.

Den pågående og ubehagelige men æstetisk meget gennemført smukke og forførende fortælling fungerede - lidt overraskende - optimalt i Scenekunsthusets meget lille og begrænsede "Black Box". Måske netop fordi boxen er så lille og trykket - så historiens "indre klaustrofobiske forgiftning" transformerede sig til en ydre tilstand, der omklamrede og indfangede alle os i rummet. Og gik i kroppen på os med sit insisterende spørgsmål: "Voldtægt - hvorfor gør man(d) det?...stiller voldtægtsmænd sig selv det samme spørgsmål?"

D-FACTOR "HVOR SVÆRT KAN DET VÆRE?"

F-factor er en tværetrisk forumteater-gruppe, der arbejder med dialog, kontakt og forståelse - med den intention, at overskride opfattelsen af et "dem og os". En vigtig målgruppe er unge på ungdomsuddannelserne og det er dem, der gennem interviews, leverer materiale til de konflikter D-factor fremstiller på scenen. Kombineret med live input fra publikum, der også skal komme med løsningsforslag.

Som publikum oplevede vi - og blev medvirkende i - et stykke vigtigt og nødvendigt teater, der tager samtiden på sig. Og løfter en af de største udfordringer i Danmark lige nu - at søge muligheder for "etnisk og medmenneskelig sameksistens". Vi var vidner til, og blev sammen med gruppen engageret i, et stykke helt konkret, kunstnerisk og fordomsnedbrydende formidlingsarbejde. Som DATS med god grund har støttet økonomisk. Under samtalen efter forestillingen, viste det sig, at Helle Højland fra Drakomir har mangeårig professionel erfaring som forum-teater-spiller. Så hun kunne give faglig og indsigtfuld respons, og gode råd i forhold til D-factors erklærede ønske om at udvikle gruppen og mediet kunstnerisk.

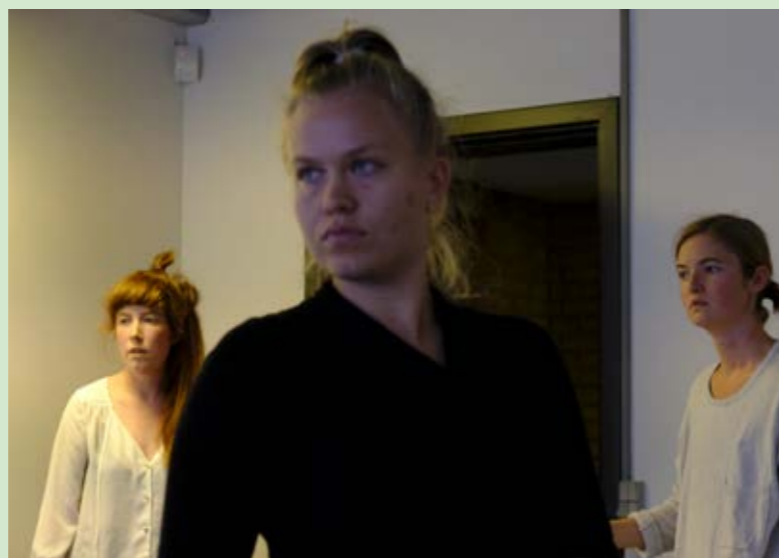
SKABERWERKET "ANTROPOCÆN KREATOR"

På vej hjem fra en miniturné til Sylt kom Skaberverket til Scenekunsthuset søndag eftermiddag. Vi har tidligere skrevet om deres forestilling "Antropocæn Kreatur" i DATS Årsskrift 2018. Så her skal blot tilføjes, at forestillingen viste sin robusthed og gennemslagskraft ved at fange og fænge publikum i Scenekunsthusets "White Cube". Et til lejligheden ryddet lokale - bart, rå og lavloftet. Som det fremgår af billedet besidder Skaberverket en karakteristisk fysisk-ekspresiv power. Der bliver særlig påtrængende i et intimt rum som "White Cube". Hvor man ikke kan unddrage sig spillernes direkte udspil, og den fysiske, materielle sanselighed, da vi alle sidder på første række.

TEATER PRAKSIS "TEMA TVIVL"

Teater Praxis stod for weekendens mest åbne og inddragende indslag. De er i researchfasen til en mulig, ny forestilling/produktion, der har "tvivl" som tema. "Tvivl" som kunstnerisk metode og råstof, som eksistentiel position, som antitese til nutidens parole om vigtigheden af (kvindelig) styrke og robusthed, som en anderledes og paradoksal form for kraft, måske. Efter en tavs og "tvivlende" introduktion og arbejds demonstration, blev publikum inviteret på gulvet til fælles undersøgelser af temaet.

Frivillig Drama opfører "Klodens tilstand" på Roskilde Gymnasium. Foto: Peter Rafn Dahm

UNGE ENGAGERET SIG HELHJERTET I "KLODENS TILSTAND"

FRIVILLIGT DRAMA DER GÅR TÆT PÅ OG UDFORDRER PUBLIKUM

AF PETER RAFN DAHM

DATS' nye B&U konsulent Arne Johannsen underviser i "frivillig drama" på Roskilde Gymnasium. Tilbuddet kaldes "SCENE".

Arne er hvert år primus motor for og instruktør på gymnasiets store musical. Efter den euforiske musical periode har eleverne ofte spurgt Arne, om ikke det var muligt at "blive ved" med at lave teater eller scenekunst på en eller anden måde. Og det var det.

I første omgang førte det til oprettelse af ungdomsgruppen "Skaberverket", der med Arne som underviser og instruktør, har skabt mange tidsaktuelle, udfordrende og tankevækkende forestillinger. Flere af dem har kunnet opleves på DATS festivaler. Sidst "Antropocæn Kreatur", der udfordrer menneskets despotiske hersken over dyr og klode og er omtalt andetsteds i Rampe-lyset. Skaberverkets 3 grundlæggende principper er - tæt på publikum, udfordrende tekster og enkel iscenesættelse.

TEATER ER IKKE (BARE) AT PILLE SIG SELV I NAVLEN. MEN AT LØFTE SIG SELV OG HINANDEN TIL NYT UDSYN, NYE INDSIGTER OG NY ERKENDELSE.

MAN KAN LØFTE SIG SELV OG HINANDEN

De 3 principper går igen i det nyeste skud på "teater-tilbuds-stammen" på gymnasiet – "frivillig drama". Et tilbud til elever om at arbejde seriøst med drama, teater, scenekunst efter skoletid. Man fornemmer klart, at Arne med frivilligt drama vil bevæge og udfordre de unge til at tage stilling til og stille sig til rådighed for noget der er "større end dem selv" – eksistentielt, kunstnerisk og politisk. Teater er ikke (bare) at pille sig selv i navlen. Men at løfte sig selv og hinanden til nyt udsyn, nye indsigter og ny erkendelse. Finde vilje og mod til at overskride sig selv og sammen finde og mærke nødvendigheden af at udtrykke sig. Ikke mindst om påtrængende emner som: Hvordan forvalter vi vores eget og hinandens liv? Hvordan behandler, bruger og misbruger vi os selv, hinanden, de andre og verden omkring os? Hvordan tager vi ansvar eller flygter fra det. Hvordan kan vi være os selv og hinanden bekendt?

TÆT-PÅ-TEATER I FLERTYDIG FORKLÆDNING

Som publikum til holdets sidste forestilling "Klodens tilstand", oplever man tydeligt Arnes intention om, at teater skal være udfordrende, vedkommende og "tæt på publikum". Både i direkte, fysisk forstand og i indholdet, tematikken, teksten: Spillerne konfronterer os kropsligt, råber os direkte ind i ansigtet og hiver os ind på scenen. Og forestillingens tekster "hudfletter" vores handlingslammelse. De konfronterer, nærmest ubønhørligt nøgternt og statistisk, vores eskalerede ødelæggelse af kloden - med vores pinefulde, pinagtige – og heldigvis også grinagtige - splittelse mellem privat hygge og hedonisme og global hellighed og Jesusneurose. Livet og katastrofen. Selvmedlidenheden over hvor svært det er, og selvforagten over hvor lidt vi orker at gøre.

Æstetisk er det lille liv og den store katastrofe ikklædt nærmest provokerende, koloristisk ferske, pastelfarvede gevandter – lyst-sarte kostumer, lyseblå baller og røde fitness bolde. En slags klinisk, antiseptisk science fiction? Et laboratorium eller karantæne univers, der emmer af alle former for skræmmende "renselse" og "renhed"? . Et billede på "bevidstheds uniformering?", på "fysisk fortrængning?", på en "post apokalyptisk ungdom?" Eller er det blot et dril-

agtigt, optimistisk "modbillede" til tekstens frygt og forvirring?

EN OPFORDRING OG ET EKSEMPEL

På et nyligt møde med de danske vækstlagsmiljøer, opfordrede Arne grupperne til at turde tage vid-vinkel og langsyns-brillerne på i deres forestillinger. Løfte sig ud af de meget privat-personlige tematikker om smerten ved at være ung, usikker, udfordret, udstillet. Og i stedet anskue eller indskrive sig selv i de store kulturelle og samfundsmæssige sammenhænge. Hvor alt ikke absolut

behøver pege indad, men ligesåvel kan pege udad. I protest. Og i krav og visioner om at tingene, livet, verden kan blive anderledes. Hvis vi f.eks. bruges vores kunstneriske fantasi og skaberkraft på at udfordre det bestående og skabe modstand og modbilleder...

For at eksemplificere sin opfordring, sluttede Arne af med at læse en passage fra Vivian Nielsens "No Planet B". Der barskt og humoristisk stiller skarpt på den ulyksalige og uadskillige og fuldstændigt umulige og uhåndterlige sammenhæng mellem det private "lille" liv og den "store" katastrofale verden.

Scene fra Vivian Nielsens "No Planet B"

SIDSEL - Du er kommet tilbage?

MAIBRITT - Ja. Eller nej. Det ene sted er jo det samme som det andet.

SIDSEL - Hvad mener du?

MAIBRITT - Altså, klimaet. Klimaet er over det hele. Det er bare så ABSTRAKT!

SIDSEL - Hvordan gik det der hjemme?

MAIBRITT - Jo, de har det fint. Min mand har fået Borrelia, Robert bider og Annabelle er pisse sur over at jeg har smidt hendes plastik-polyester-kjoler ud, og det hjælper ingenting, for de forurener endnu mere ved at blive smidt ud, men lige nu, der hygger de sig.

SIDSEL - Det er også vigtigt at hygge sig.

MAIBRITT og SIDSEL - (til hinanden, som en bekræftelse) VI ER NORMALE. VI HYGGER OS. VI HAR KASSEKREDIT, KØBER ØKOLOGISK, NÅR VI HAR RÅD, OG CYKLER PÅ ARBEJDE.

MAIBRITT - Det er ligesom jeg kører ud af to spor. Parallele. Kender I det? Det ene, det er mit liv. Og det går jo, sådan ... Okay. Og så er der det andet. Katastrofen. Vi er midt i den - selv om det føles, som om det er noget, der foregår derude, så er jeg er i det - og jeg ka' ikke holde ud at være i det! For jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre, og så tager jeg hjem og lever mit liv. Men så kan jeg ikke holde ud at være dér, fordi jeg ikke er hér. Og tager ansvar! Og jeg er heller ikke hjemme, når jeg er hjemme, for selv om jeg er hjemme, er jeg midt i det! Og jeg ved det er min pligt at tage ansvar, så vi ikke får en klimakatastrofe der udrydder os alle sammen. Men jeg aner ikke hvad jeg skal stille op, og derfor står jeg bare her og ævler.

SIDSEL - Det er det man kalder en Jesusneurose.

MAIBRITT - Nå.

SIDSEL - En Jesusneurose er, når man tror, det er ens pligt at frelse verden. Man kan ligefrem tro, man er udvalgt til det. Og når man så selvfølgelig må se i øjnene, at det kan man ikke, så bliver man tynget af skyld og skam.

MAIBRITT - Det er sgu' da en gennemsnitlig reaktion. Det er vores skyld! Vi har gjort det! Åbne øjne. Tønde for tønde. Tændstik for tændstik. Boret olien fri og brændt den.

SIDSEL - Det er sgu' da storhedsvanvid at tro, at du ene menneske skal redde klimaet! Det eneste du får ud at det, det er stress. Se selv hvor deprimeret du er.

MAIBRITT - Så det I siger, det er, at jeg skal lægge ansvaret fra mig og bare gøre lidt her og lidt der, skabe fordelagtige løsninger, som nogle politikere taler om, så det passer ind i hverdagen uden at forstyrre alt for meget? Det er sgu da bull shit.

DING.

SIDSEL - Der døde en art. Denne gang den særlige Hawaiianske krage. Den har været uddød i naturen siden 2002, men nu døde den sidste i fangenskab.

MAIBRITT - Det er det jeg mener. Planeten dør, mens I sidder og snakker om jeres fordelagtige løsninger. SIDSEL - Nej, planeten dør ikke - vi dør!

BLACK OUT. KORTVARIGT HELVEDE.

PLANETEN - (voice over) Jeg er mor. Jeg har født jer og næret jer. Nu er jeg ond. 60 millioner mennesker er på flugt, fordi der ikke er mad, vandet er giftigt og I kan ikke trække vejret. Jeg er ligeglad. Mor er ligeglad. Mor er natur. For hende er et menneske ikke mere værdifuldt end en kakerlak.

” **DET FØLES SOM JEG I EN UGE VAR TILSLUTTET EN FORSKÆRKER. EN FORSTÆRKER SOM FORSTØRREDE ALLE MINE POSITIVE FØLELSER. DER HAR HJULPET MIG MED AT FINDE DET BEDSTE FREM I MIG, OG DET VIL JEG FOR EVIGT VÆRE TAKNEMMELIG FOR.**

”THE UNIT!” - NEATA YOUTH CAMP 2018

- TÅRERNE PRESSEDE SIG PÅ OG JEG HAVDE MEST AF ALT LYST TIL AT GRÆDE.

AF CASPER MOHR

NEATA Youth Camp er en uge spækket med workshops for unge mennesker fra de nordiske og baltiske lande. Hvert land har én repræsentant og op til 2 yderligere deltagere. Youth Campen bliver afholdt ifm. NEATA's festivaler hvert andet år, og i år var den vendt tilbage til sit fødested i Litauen.

NYBAGT NEATA YOUTH REPRÆSENTANT

”Hej Casper Mohr, du skal med på NEATA Youth Camp!” – ”Jamen selvfølgelig skal jeg da det”, tænkte jeg, og inden jeg fik set mig omkring, var jeg blevet valgt til at være den nye danske NEATA Youth repræsentant, stod klar med mine kufferter i lufthavnen og ventede på at borde flyet til Litauen.

I Kastrup lufthavn drak jeg en øl inden afgang. Jeg var både spændt og lidt nervøs for denne tur, da det var første gang jeg skulle rejse væk fra Danmark alene. Jeg var taget afsted et par dage i før selve campen, så jeg kunne samle mine tanker og samtidig opleve hovedstaden Vilnius på egen hånd.

Før jeg rejste, havde jeg ikke nogen idé om hvad Youth campen egentlig var, hvad den ville indeholde eller hvad jeg ville få ud af den. Udover at jeg skulle deltage på workshops, hvor jeg forhåbentligvis ville lære noget nyt.

Dagen kom, jeg blev hentet udenfor min AirBNB lejlighed og blev, sammen med deltagerne fra Sverige og Island, kørt i en lille bus til byen Troškūnai, hvor det hele skulle foregå. Vi ankom og blev indlogeret i et gammel munkekloster, med udsigt til byens kirke og havde præsten som vores nærmeste nabo.

Jeg troede faktisk, at jeg ville have en god del tid til bare at sidde for mig selv og skrive på mine tekster, men jeg tog godt og grundigt fejl. Efter aftensmad, ”speeddating” og informationer omkring ugens forløb, var dagen gået. Vi havde fået af vide, at vi i løbet af campen skulle skabe en forestilling, som skulle åbne NEATA festivalen ”Baltic Flight”.

EN HÅRD START MED MORNINGINJECTIONS

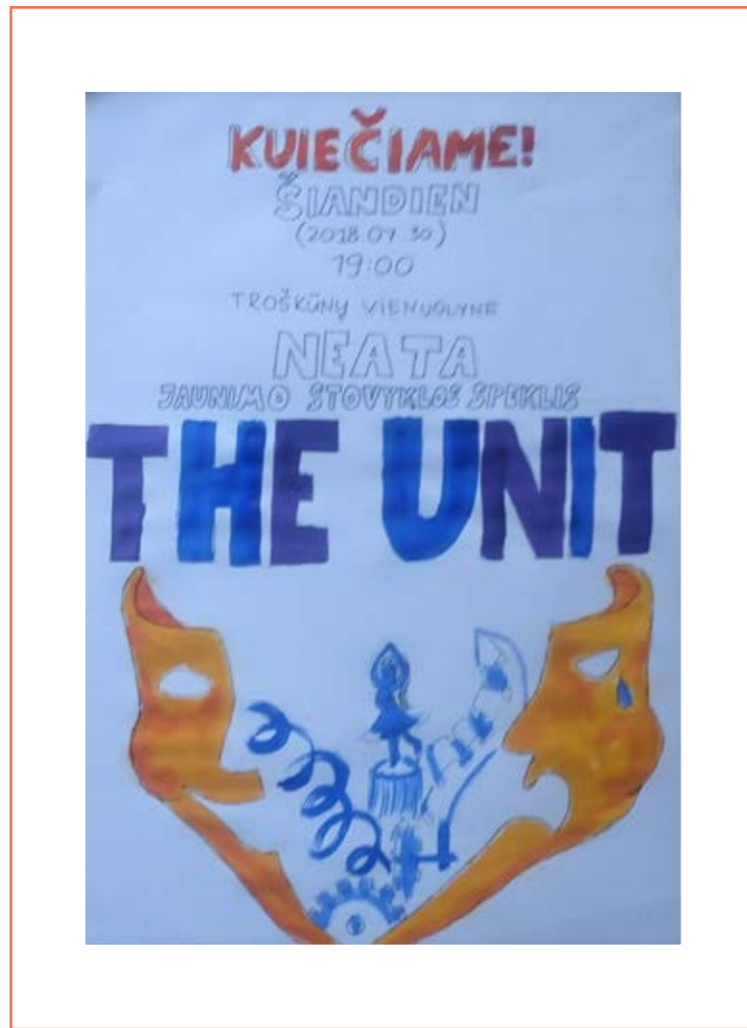
Halvsyg, træt og bombarderet med en masse indtryk, gik jeg i seng. Den første dag stod jeg op kl. 04.30, da jeg til sidst ikke kunne ligge ned mere uden at

hoste. For ikke at vække mine værelseskammerater, satte jeg mig udenfor med et tæppe, drak en masse the med honning, nød solens første stråler og ventede på at folk skulle stå op.

Hver morgen var det planlagt at en lille gruppe af os skulle vække de andre, hvorefter samme gruppe skulle stå for vores "morning injection" (morgentræning), så vi fik øjne og gang i kroppen, inden morgenmad. Efter morgenmaden havde vi yoga, efterfulgt af fysisk træning, inden undervisningen rigtig kunne begynde. Vi arbejdede både med fysisk og musisk teater. Det startede hårdt ud og det var svært for mig at følge med, da jeg ikke var helt på toppen. Samtidig hjalp den konstante trykkende varmen ikke på situationen. Jeg måtte bare kæmpe det ekstra for at gennemføre de første workshops. Så snart jeg fik muligheden for det, gik jeg til den lokale købmand, for at finde noget smertestillende. Udvalget var ikke stort og jeg måtte gå tomhændet derfra. Heldigvis var der en deltager fra Litauen flink nok til at køre til en større by for at finde medicin til mig og kort tid efter fik jeg det bedre igen.

REFLEKSIONER OG KOMPLIMENTER

Hver aften, når dagens aktiviteter var ovre, havde vi refleksioner. Vi var alle samlet og skulle hver især fortælle hvad vi synes havde været godt og skidt på dagen. Dele vores følelser og komme til bunds i hvordan vi havde det. Til slut skulle vi give komplimenter til mindst 2 af de andre, og jeg må sige at jeg aldrig før har modtaget så mange komplimenter på en gang. Det føles som en rigtig god ting at gøre sig for vane med, at give flere komplimenter til folk omkring en. Det gør virkelig en forskel og jeg er personligt blevet bedre til at gøre det i min hverdag. Når vi var færdig med at reflektere, var klokken ofte tæt på midnat. Herefter samlede vi os udenfor, var sociale, drak nogle lokale øl, spillede spil og legede teaterlege. Dette blev til vores faste samlingspunkt, hvor vi virkelig kunne koble fra. Der blev spillet musik, sunget i kor og talt om alt, der var stort og småt i livet. Flere gange blev natten også brugt på at øve og udvikle videre på de opgaver vi fik i vores undervisning. Ved siden af vores workshops og alt vores eget arbejde, var der også en masse andre kreative aktiviteter, vi skulle lave. Bl.a. fik vi forskellige titler, som

vi skulle lave nogle kreative billeder, videoer, tekster eller musik ud fra. Under en af opgaverne fik vi skrevet følgende digt: "NEATA Youth – We love you. As much as Icelanders loves sun. Until we see you again."

LYRISK MEN EKSPLOSIV DANS I KIRKENES KÆLDER

En af de ting jeg lærte under campen var, at folk fra Island virkelig nød solen og brugte mest muligt tid i den. Når man ikke har mere end 13 grader i løbet af sommeren, forstår jeg godt, hvor himmelsk det må føles at kunne sidde udenfor om natten, kun iført en t-shirt uden at fryse.

Vi havde også en talentaften, hvor vi skulle vise hinanden en side af os selv, som de andre muligvis ikke havde set. Aftenen blev afholdt i kirkens kælder, som var et spændende rum at arbejde i. Da jeg har meget erfaring med fysisk teater, valgte jeg at vise en form for lyrisk dans der eksploderede i følel-

ser. Selv oplevede jeg fantastisk musik, sang, poetry slam, stand-up, gøgleri og jonglering med ild. Selvom der ikke var meget tid til at trække vejret og slappe af, har disse sjove opgaver og udfordringer været med til at give turen det helt rette krydderi.

REGNDANS I UNDERTØJ

I løbet af den sidste workshop øvede vi udenfor på græsset. Det var for første gang overskyet og den blide brise var fantastisk at mærke under vores fysiske arbejde. Det begyndte at regne og i løbet af få sekunder stod det ned i stride strømme. Udover at den rensede luften, gav den os også en tiltrængt pause fra vores arbejde. Alle mand smed tøj. Vi løb rundt og dansede i vores undertøj, alt imens vores underviser spillede tromme til. Da vi igen havde fået tørt tøj på, gik der ikke længe før jorden udenfor var helt tør. Det var nu den sidste aften vi havde sammen, for dagen derpå skulle vi nemlig åbne festivalen med vores forestilling. Vi sad derfor udenfor i en stor rundkreds og havde vores sid-

ste refleksion. Vi endte med at sidde i 6 timer og snakke alle vores følelser igen. Denne aften tilkendegav vi alle, at det føles som om vi har kendt hinanden i flere år. Vi var på denne korte tid blevet til en stærk kerne, vi var blevet til en "Unit".

THE BEST PERFORMANCE IN OUR LIFE

Vi pakkede vores ting sammen og forlod campen for at tage til en større by, Anykščiai, hvor festivalen blev afviklet. Vi brugte de sidste par timer til at lave gennemspilninger, midt i den bagende sol, for at tjekke om alt var som det skulle været. "This is going to be the best performance of our life. Jump, jump jump.", råbte vi alle i kor, imens vi hoppede. Det var lige inden festivalen startede og vi skulle vise vores forestilling som vi passende havde valgt at kalde for "THE UNIT". Vi var på. Vi var til stede. Vi var glade og vi mærkede hinanden. Vi havde en fest og det er uden tvivl en af de bedste arbejdsprocesser jeg har været med til. Jeg er stolt over at jeg turde kaste mig ud i det. Jeg er stolt over alt det vi har opnået i løbet af en enkelt uge og ikke mindst er jeg stolt over mine

medspillere. Det gjorde det bare endnu svære at sige farvel.

AFSKEDEN

Tårerne pressede sig på og jeg havde mest af alt lyst til at græde. Vi stod udenfor hotellet og skulle sige farvel til hinanden. Jeg havde ikke lyst til at sige farvel eller til at tage hjem igen. Jeg havde lige mødt alle disse fantastiske mennesker, som på kort tid havde givet mig en vild euforisk lykkefølelse. Jeg følte virkelig at vi var blevet til en enhed. En enhed som nu blev revet fra hinanden. Efter at jeg havde givet alle et langt og varmt kram, steg jeg ombord på bussen tilbage mod lufthavnen. Mens jeg kørte derfra og så mine nye venner blive mindre og mindre, blev jeg overvældet. Det hele var forbi (ihvertfald for denne omgang).

EN LYS FREMTID FOR NEATA YOUTH

Det har været den bedste tur i mit liv. Jeg har haft det så sjovt og været så glad under hele forløbet. Jeg er blevet så meget stærkere af at deltage på campen og af at møde alle disse kreative, skønne, søde, vidunderlige mennesker.

Det føles som om at jeg i en uge var tilsluttet en forstærker. En forstærker som forstørrede alle mine positive følelser. De har hjulpet mig med at finde det bedste frem i mig og det vil jeg for evigt vil være taknemmelig for. Nu går jeg selv med tanker om skabe fremtidige projekter for NEATA Youth i Danmark. Forhåbentlig vil jeg have mulighed for at få stablet noget på benene i den mellemliggende tid, inden den næste NEATA festival. Jeg ser at vi går en meget lys fremtid i møde hos NEATA Youth og jeg tror bestemt at der vil ske nogle spændende ting i fremtiden. Min kreativitet er ihvertfald begyndt at spire. Jeg har påbegyndt et samarbejde med Astrid Joëlsson fra Sverige og Ingvar Örn Arngeirsson fra Island. Hvem ved - måske bliver samarbejdet til en fremtidig forestilling, som I en dag vil kunne opleve.

Er det her kun begyndelsen på eventyret? Jeg har kun en ting at sige: "Helt sikkert mand!".

PS. Hvis du kunne tænke dig at se mere fra min tur, har jeg løbende postet opdateringer, billeder, videoer og historien på [instagram.com/caspermohr.dk](https://www.instagram.com/caspermohr.dk)

SKØNHEDEN I GAGA

- ET NYT VOKABULAR FOR KROPPEN OG ET NYT KAPITEL I DANSEHISTORIEN

ET REJSEBREV OM NY DANS, ET BEVIDSTHEDSÅBNENDE KURSUS OG OM MØDET MED "MR GAGA" HIMSELF

AF IDA HØRLYCK THOMSEN

Mit navn er Ida, og jeg er en spirende moderne danser, oprindelig fra Aarhus. I juni 2018 blev jeg støttet af DATS' aktivitetspulje til at kunne deltage i et sommerkursus ved Batsheva Dance Company i Tel Aviv, Usrael - under kunstnerisk ledelse af Ohad Naharin.

DEN MODERNE DANS OG MIG

Moderne dans er i sig selv en helt speciel kunstart. Som en modreaktion på ballettens klassiske og strikse udtryk, søger og sætter den moderne dans nye grænser. Dens udtryk, stil og intentioner har mange forgreninger - eksempelvis til det mere performative, konceptuelle, lyriske eller ekspressive.

Derudover skifter den moderne dans også meget tydeligt udseende og karakter, alt efter hvilket land der er tale om. Men moderne dans er stadig det sorte får (hvad angår støtte og synlighed) blandt de øvrige og mere etablerede kunstformer, såsom teater, musik og billedkunst.

Til trods for det vokser dansen, og det kulturelle behov for den, stille og roligt, rundt omkring i Europa og i resten af verden.

Israel er et land, hvor den moderne dans, mere end nogen andre steder, ikke kun vokser, men rent faktisk blomstrer og brænder! Israel er et lille land med en tung og konfliktfyldt politisk bagage, både historisk og nutidigt. Men det er også et land, som har ry for at være gavmildt, generøst og storstøttende overfor kultur- og kunstlivet.

Derfor var jeg heller ikke ældre end 13 år, da jeg første gang blev opmærksom på og tiltrukket af Israels dansescene. Man kan vel kalde det kærlighed ved første blik. Her havde jeg øjeblikkeligt på fornemmelsen, at jeg simpelthen var nødt til at prøve denne fascinerende måde at bevæge sig af på min egen krop.

GAGA - ET NYT, IMPROVISERET BEVÆGELSESSPROG

Det unge Israel er fyldt med passionerede, fredelige og kunstneriske ildsjæle, som lige nu er toneangivende indenfor tendenser og trends i scenekunst og dans.

I Israel eksisterer der mindst 7 officielle, succesfulde og statsstøttede dansekompanier. Ét af dem, er det verdenskendte Batsheva Dance Company, hvis kunstneriske og karismatiske leder, Ohad Naharin, har skabt et paradigmeskifte i kompagniets daglige træning, dets kunstneriske praksis og bevægelsesprog.

Ohad Naharin er også kendt som "Mr Gaga", der refererer til titlen på instruktøren Tomer Heymans kritikerroste dokumentar om Naharins livshistorie indenfor dansen. De sidste mange år har Naharins lederskab og metode tilført dansen og danserne mere dragende, legende, fysiske og fantasifulde kendetegn, båret af det unikke bevægelsesprog "Gaga".

"Gaga" er baseret på improvisation og bandlyser spejle - noget som markant har sat sit aftryk i dansehistorien, idet der her for første gang for alvor gøres op med de "gamle", fastlagte og normprægede teknikker indenfor ballet og moderne dans. I 'Gaga' er der fokus på, at "lytte til sin krop, før man fortæller den hvad den skal gøre". 'Gaga' er et sundt og primært og samtidig et komplekst og somatisk værktøj, skabt til at opdage ens egne fysiske muligheder, i alle deres afskygninger. Fra det delikate og sofistikerede til det eksplosive og ekstatiske.

"Gaga" er en teknik som altid vil være uudtømmelig for nye informationer og for personlige grænsesætninger. 'Gaga' tilbyder en styrke, et bevægelsesprog og et værktøj, som en moderne danser anno 2018 har brug for, for konstant at kunne videreudvikle og overraske sig selv kunstnerisk.

I mine øjne, er det bedste man kan gøre for sig selv, danser eller ej, at blive bekendt med 'Gaga' som værktøj og vokabular for kroppen!

I HJEMMET FOR ISRAELS DANS

Derfor var det en sand fornøjelse, at blive inviteret og dermed deltage i dette års "Summer Intensive kursus" i 'Gaga' hos Batsheva Dance Company i juli måned 2018. Kurset varede fjorten intensive dage, i kompagniets solrige studier, som hører hjemme i Suzanne Dellal Center, kendt som "hjemmet for Israels dans". Et charmerende centrum for dans og teater, lokaliseret i Tel Avivs hippe og farverige Neve Tzedek distrikt, der byder på orientalsk arkitektur, snævre gader og fashionable boutiques.

Siden åbningen i 1989 har missionen med Suzanne Dellal Center været at kultivere, støtte og promovere den kunstneriske, moderne dans i Israel. Og man må sige at denne mission er lykkedes, alene vurderet ud fra mængden, kvaliteten og intentionaltet i de performances, events, festivaler, programmer og workshops centret har på programmet. Udover Batsheva Dance Company huser Suzanne Dellal Center også et andet populært dansekompani, Inbal Dance Theater. Hertil kommer fire scener, et hav af træningsstudier, restauranter, cafeer. Og en gigantisk plads, omringet af skyggende citron- og appelsintræer, der både fungerer som åndehul og som scene for udendørs forestillinger.

EN UNIK OG INSPIRERENDE ATMOSFÆRE

Hele stemningen i Suzanne Dellal Center bidrager uden tvivl til den særlige atmosfære omkring det at danse hos Batsheva Dance Company. I de rummelige studier med højt til loftet, sker der pludselig noget specielt med én og måden man bevæger sig på. Det er ikke til at sige hvad det er, der gør det. Om det er, fordi man fornemmer alle de tidligere dansestjerne-forfædres luft, og den geniale dansehistorie, som er blevet skabt lige hér i dette studie? Om det er den kontrastfyldte udsigt til det mediterane hav på den ene side, og palmetræer og futuriske skyskrabere i horisonten på den anden? Eller om det er lyden af fuglene i vinduet og kakofonien af de daglige bønner fra Jaffa's moskeer i det fjerne? Jeg vil mene, at det er en blanding af alle komponenter, som fylder én med unik inspiration, ny-opdagede sanser og indtryk.

DAGENS "GAGA" SKEMA

Kursets daglige skema byder på en 'Gaga' klasse om morgenen, efterfulgt af et par timers workshop i kompagniets bagkatalog af koreografi, også kaldet *repertoire*. Dagen slutes af med en såkaldt 'Gaga metode klasse', hvor der endnu en gang bliver undervist i en 'Gaga' klasse, men i et dybere og mere filosofisk lag af bevægelsesprogets mange termer. Denne klasse gør det muligt og lettere at forstå de mange forskellige begreber, både i en teoretisk og praktisk tilgang. Derfor er det heller ikke for sjov, når kurset hedder "Gaga Summer Intensive". Det gøres hurtigt klart, at det ikke er alle deltagere, som fysisk eller mentalt er i stand til at gennemføre dette hårde og intense skema. Undervisningen bliver givet af et hav af tidligere og nuværende dansere ved Batsheva Dance Company. Og næsten hver dag, og til hver klasse, er der et helt nyt hold af deres dansere til stede. Alle de mange danserne er en inspiration i sig selv, da de alle individuelt har stærke personligheder. Det indebærer, at de alle har deres egne idéer om bevægelser og intentioner i koreografiene, og hvordan "Gaga" fortolkes.

MØDET MED OHAD NAHARIN - "MR GAGA" HIMSELF

Sidst men ikke mindst var Ohad Naharin meget tilstedeværende i kursets anden uge. I alt modtog jeg fem 'Gaga' og 'Gaga

"GAGA" ER BASERET PÅ IMPROVISATION OG BANDLYSER SPEJLE - NOGET SOM MARKANT HAR SAT SIT AFTRYK I DANSEHISTORIEN, IDET DER HER FOR FØRSTE GANG FOR ALVOR GØRES OP MED DE "GAMLE", FASTLAGTE OG NORMPRÆGEDE TEKNIKKER INDENFOR BALLETT OG MODERNE DANS.

Gaga intensive

HVER 'GAGA' KLASSE ER FORSKELLIG FRA DE ANDRE. DET AFHÆNGER ALT SAMMEN AF DAGEN, UNDERVISEREN OG DIT EGET HUMØR I NETOP DETTE ØJEBLIK. MEN SOM DELTAGER I EN 'GAGA' KLASSE KAN MAN ALTID FORVENTE EN FORM FOR FØLELSESMÆSSIGT RESULTAT.

Gaga intensive networking

metodeklasser' med *Mr. Gaga* ham selv, hvilket selvfølgelig var ét af mange højdepunkter i kurset. I skrivende stund, har Ohad Naharin, efter 28 år, netop forladt posten som kunstnerisk leder af kompagniet. I løbet af disse år formåede Naharin at skabe en lang række koreografier, der alle har nydt stor popularitet, at etablere ungdomskompaniet "Batsheva – the young ensemble" og sidst men ikke mindst, at skabe "Gaga", der er kendt og anerkendt over hele verden. Alt i alt har Naharin sat sig selv på landkortet over moderne dans, skrevet sig ind i dansehistorien, og været far til en helt ny bølge og en ny æra indenfor dans.

NAHARINS UNDERVISNING – OG SKØNHEDEN I GAGA

Der er noget særligt i luften, når Naharin er tilstede i studiet. Man oplever ikke skyggen af opreklamerethed, di-vanykker eller falske intentioner i hans undervisning. Blot en utrolig beskeden, generøs og viis energi. 'Gaga'en kommer fra et rent, passioneret og ærligt sted, og med sin guidance og stemme, luller Naharin os som gruppe ind i en trance fyldt med øjeblikke af 'delikathed', "eksplosiv kraft", "(...) tag ikke dig selv for seriøst", "(...) naturligt groove" og "slangen i din rygsøjle".

Dette er bare nogle få eksempler på instrukser, som du kan få smidt i hovedet i løbet af en enkelt 'Gaga' klasse. På halvanden time, uden spejle, og hvor 'rigtigt og forkert' er slettet, bliver instrukserne til en alsidig playliste. Helt uden fysiske stop og pauser, opnår du "(...)at være en junkie for fornemmelser", en fantastisk tilstedeværelse og virkelig at forstå hvad det vil sige at 'lytte'.

Hver 'Gaga' klasse er forskellig fra de andre. Det afhænger alt sammen af dagen, underviseren og dit eget humør i netop dette øjeblik. Men som deltager i en 'Gaga' klasse kan man altid forvente en form for følelsesmæssigt resultat. Og alt i alt er det netop skønheden i 'Gaga': At mærke hvordan man på ny kan skabe forbindelse til både "(...)babyen" og "(...)dyret (/dyrene)" inde i sig selv, og slippe sit eget ego og sin egen narcissisme.

'Gaga' er uden tvivl et helende værktøj, som også oprindeligt blev skabt af Naharin for at hele hans egen skadede danser-krop, og for at kunne kommunikere med danserne i kompagniet på en mere fyldestgørende måde.

I Israel afholdes der klasser både morgen, middag og aften, alle ugens dage. For dansere, men i lige så høj grad og med stor succes for ikke-dansere, i de såkaldte 'Gaga people classes', som er åbne for alle uanset baggrund. I øjeblikket er 'Gaga' for børn ('Gagadim'), også ved at blive udviklet.

FRA "GAGA" TIL KOREOGRAFI OG REPERTOIRE

Ved at lære *repetoire* fra kompagniets bagkatalog, opdager man i hvor stor grad 'Gaga' har haft indflydelse på hele ideen om bevægelserne og koreografierne. Kompagniet starter altid deres arbejdsdage med 'Gaga' (Der har ikke været skyggen af traditionel ballet hos Batsheva, siden 1994!). Senere på dagen oversættes opdagelserne, improvisationen og informationerne fra 'Gaga' klassen, krystallklart til koreografier. Som elev oplever jeg, hvordan dette hænger uløseligt sammen. Uanset hvilket *repetoire* vi lærte fra, havde alle stykkerne den samme fysik, tilgang og billedsprog til fælles. Derfor er sommerkurset bygget op på samme måde. Så vi som elever, har en idé om den daglige arbejdsgang og proces i kompagniet.

DEN FYSISKE EKSPRESSIVITET ER OGSÅ EN VÆSENTLIG GRUND TIL AT ISRAELSK DANS ER BLEVET SÅ POPULÆR, DER ER MED ANDRE ORD ALTID "NOGET PÅ SPIL" I KOREOGRAFIERNE. EN DECIDERET NØDVENDIGHED I AT UDTRYKKE SIG, FORDI MAN JO LEVER MIDT I ET HOTSPOT AF VOLDSOMHED, AGGRESSION, RELIGION, SKØNHED, PARADIS OG VILD NATUR.

Suzanne Dellal Batsheva Studio

UDTRYKKETS NØDVENDIGHED

Dette, selve sammenhængen mellem improvisation, opdagelse og koreografisk udtryk i den kunstneriske proces, er nok det som gør Ohad Naharin og Batsheva's arbejde så unikt, og har banet vejen for deres gigantiske, internationale succes. Den fysiske ekspressivitet er også en væsentlig grund til at israelsk dans er blevet så populær. Der er med andre ord altid "noget på spil" i koreografierne. En decideret *nødvendighed* i at udtrykke sig, fordi *man* jo lever midt i et *hotspot* af voldsomhed, aggression, religion, skønhed, paradiset og vild natur.

GAGA ER HOT OG SPREDER SIG

Inden for de sidste par år har "Gaga" simpelthen været det hotteste man kan beskæftige sig med som danser. Det har ligesom været på alle danseres "bucket list" at skulle rejse til Tel Aviv, for at se og opleve på egen krop, hvad der er så specielt ved dette bevægelsesprog. Og med god grund. I alt hvad jeg ovenstående har beskrevet 'Gaga' som, ligger det helt implicit at det føles godt i kroppen, helt uden at give de skader man ofte ser i balletens verden af anstrengelse og hyper-spænding i muskler. 'Gaga' er vokset og har spredt sig, så det ofte er muligt at modtage klasser, ledet af certificerede undervisere, i det meste af Europa og USA. Herhjemme i Danmark, er vi heldige at have Siri Walthourn, som på ugentlig basis afholder 'Gaga' klasser i København.

NETWORKING MED ANDRE UNGE DANSERE

Under kurset, var det en sand fornøjelse og inspiration at møde andre unge dansere, fra hele verden (Nordamerika, Sydamerika, Asien og Europa etc.), der alle samles af den samme grund. Der blev også afholdt 'impro sessions' for os. Her kunne vi møde hinanden på en anden måde og fysisk komme ud med alle de ideer, som dagens program og undervisning havde givet os. Samtidig var det en rigtig god måde at *networke* på, og vi fik mulighed for at få glimt af hinandens baggrunde og udtryk i dans.

KROPPEN TALER SIT EGET SPROG

Indenfor de sidste år er dansen endelig begyndt at blive synlig for omverdenen, som en vigtig del af den moderne scene-kunst. Og meget af det skyldes den udtryksmæssige power i israelsk dans. Selv om der er lang vej endnu, før man slipper for stemplet som "det sorte får", er bevidstheden om ny dans' potentialer vokset betydeligt. Takket være dansenationerne som Israel og pionerer som Ohad Naharin. De har rykket ved og strakt selve dansebegrebet, udfordret både publikum og danseromverdenen, men også skabt forbilleder, inspiration og mulighed for brobygning og networking.

Når jeg oplever Naharin og Batsheva Danse Compays arbejde, bliver det klart for mig hvorfor den moderne dans er nødvendig. Intet kan som dansen skabe forgængelige øjebliksbilleder – kun med kroppen som instrument. Billeder af noget du svagt kan genkende og dog aldrig har oplevet før. I dansen har kroppen muligheden for at tale sit eget sprog, i et uendeligt antal retninger og stile.

Min konklusion bliver, at den moderne dans godt og grundigt er på vej ind i en ny tid, hvor man for alvor frigør sig fra århundreders normer, strukturer og teknikker. Ikke mindst ved fave individualitet og fornøjelse. Men uden at give afkald på arbejdsmoral og disciplin. Heldigvis.

UNGE TEATERGLADE DANSKERE SPIST AF ELGE (#CLICKBAIT)

Spejderlejr, fodboldskole, SplæshCamp - sommerferien er fuld af sjove og spændende tilbud til børn og unge. Men vent lige, SplæshCamp – hvad dølen er dog det, tænker man. Jo, det er campen for dig der er mindre interesseret i sport og spejder og meget mere interesseret i teater, film, scenekunst og alt hvad man ellers kan drømme om i den boldgade. 11 unge fra Danmark tog i år til Norge for at deltage i dette års SplæshCamp, og fik en ikke mindre end fuldstændig bra (ja, vi lærte norsk) oplevelse.

Klokken var ikke meget mere end 5 mandag morgen den 6. august, da rejsen mod det elge – og bjørnerige Norge begyndte. Forventningerne befandt sig på et underligt stadie mellem MEGET store og stort set ikke til stede, for hvad den kommende uge skulle byde på, var der i bund og grund ikke rigtig nogen af deltagerne, der med sikkerhed vidste, udover at det nok ville komme til at indbefatte en hel del norsk – og så teater selvfølgelig. Efter at have kørt, sejlet og vandret gennem sne og slud (ej pjat) ankom den lille (nu ret forventningsfulde) danske delegation af teaterglade unge til Arendal (JA, det er navnet på byen i Disneys "Frozen", vi var i sandhed kommet til en eventyrlig del af Norge) og blev mødt af omtrent 550 elleve nordmænd. Stemningen var blandt nordmændene helt oppe over koge-

punktet, og inden længe klappede vi alle med, også selvom velkomsten foregik på norsk, og var en smule vanskelig at forstå (medmindre man selvfølgelig er SKAM-fan og dermed ret så habil til norsk). Vi fik tildelt hytter i det forholdsvis store camp-område, som i øvrigt lå lige op og ned af havet, og var dernæst parate til at starte på de forskellige kurser vi havde meldt os på hjemmefra. Filmskuespiller, dubbing af norsk tegnefilm, musical, filmværksted og make-up for film og scene er blot en brøkdel af alle de kurser man kunne melde sig på, og lige netop disse kurser, var vi 11 danskere fordelt på hele ugen. Der blev arbejdet 7,5 time med kurserne både tirsdag og onsdag, hvor vi blandt andet blev udsat for et afsnit af Bananer i Pyjamas, som skulle dubbet på norsk, kortfilmsarbejde, fremstilling af dokumentarfilm, sang og dans til musical og forskellige sminketeknikker heriblandt Special effects. Men selvfølgelig var campen også udstyret med en gedigen mængde af eftermiddags – og aftenaktiviteter, så man kunne få snakket med hinanden og styrket de mange nye bekendtskaber. Der var skumfest, som i al sin enkelthed gik ud på at op mod 150 glade nordmænd (og os) dansede rundt i en, til formålet fremstillet, oppustelig firkant, fyldt helt op med skum, høj musik og højt humør. Der var gyserfilm og skrækløb i skoven, og da vi nåede tors-

dag, skulle alt det, der de foregående dage var blevet arbejdet med, fremvises. Og det var imponerende. Kortfilmen og dokumentarfilmen inkluderede både dybt engagerede skuespillere, klippere og filmfolk, og det var tydeligt, da filmene blev modtaget med både latter og efterfølgende stående applaus. Dubbingholdets morsomme version af Bananer i Pyjamas, med halvt-norsk, halvt-danske stemmer, fik publikum til at grine højt, og Musical's fortolkning af Somewhere over the Rainbow, When I Grow Up, Seasons of Love og Footloose, vakte stor begejstring. Derudover var der tegneserieteater, som virkelig var drittkul, revy, stagefight og meget mere. Alle havde nået SÅ meget på SÅ kort tid, men det bedste af det hele var den støtte alle var med til at give hinanden, alle bakkede alle op, og aldrig har man haft så ondt i hænderne, som efter de timer man brugte på næsten udelukkende at klappe og huje til fremvisningen. Den følgende dag blev vi så præsenteret for den norske finale i improteater, MinusManus, som i den grad også imponerede og satte gang i vores teatergejst. Improviseret sang og spidsfindige situationer, gjorde MinusManus både enormt sjovt og interessant at se på – det må vi også indføre i Danmark (altså konkurrence i improteater på nationalt plan).

Bagfra fra venstre: Sanne Jul Fredslund Gudmundson, Alexander Wessel Rasmussen, Sune Kaarde Wind Gundersen, Dina Bedin, Ida Ingemann Lorentzen og Jens Damsager Hansen. Forreste række stående fra venstre: Fie Jul Fredslund Gudmundsen, Anne Katrine Boddum, Sanne Holly Johnson Lund, Cecilia Wessel Rasmussen, Clara Korsgaard Peitersen og Mikeline Schlüter. Forrest liggende: Lars. En dansker på campen, som danskerne fik et meget nært forhold til.

ALDRIG HAR MAN
HAFT SÅ ONDT I
HÆNDERNE, SOM
EFTER DE TIMER
MAN BRUGTE
PÅ NÆSTEN
UDELUKKENDE
AT KLAPPE
OG HUJE TIL
FREMVISNINGEN.

Puha. Sådant en uge er hurtigt forbi. TAKK FOR EN FLOTT LEIRTIID! Stod der på programmet. Vi siger TAKK FOR EN FANTASTISK MULIGHED FOR AT KOMME AFSTED. Det var en helt igennem fabelagtig, eventyrlig, fortræffelig, enestående (lille) uge, som var både lærerig og venskabsdannende. Vi glæder os til næste år!

En såret Sanne Jul Fredslund Gudmundsen kommer fra sminkeworkshop mens en interesseret Fie Jul Fredslund Gudmundsen ser på.

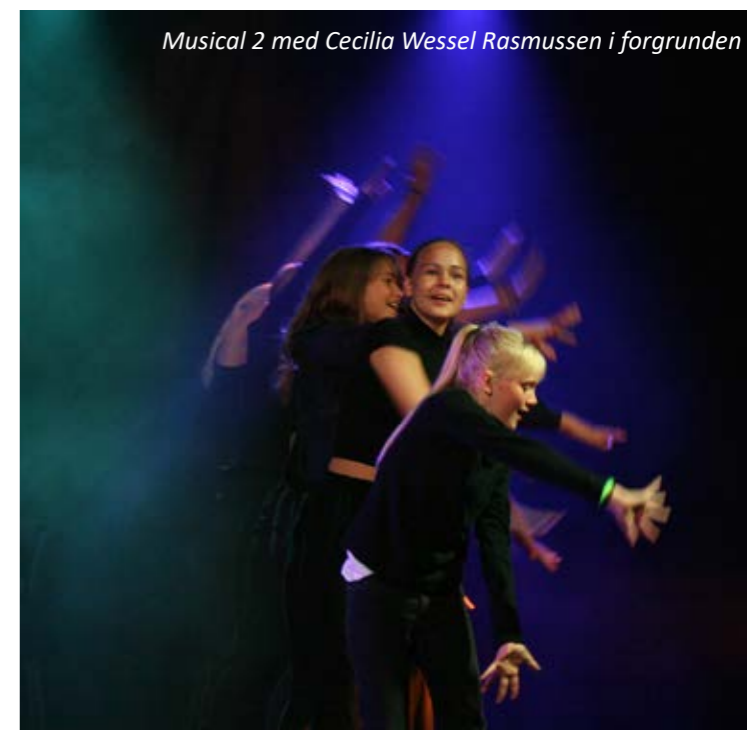
Dubbingholdet Danskerne fra venstre Ida Lorentzen, Anne Katrine Boddum og Sune Kaarde Wind Gundersen

Mikeline Schlytter og Cecilia Wessel Rasmussen i forgrunden for Musical 2

Musical 2 med Cecilia Wessel Rasmussen i forgrunden

HVAD HJERTET ER FULDT AF

Henrik Sommers nye bog, "At se med hjertet – det kunstneriske amatørteaters historie" er nok det mest omfattende, man kan skrive om DATS' historie. Han har været langt nede i kilderne og gennemgår meget grundigt samvirkets udvikling fra før oprettelsen i 1948 til 2018, hvor bogen udkommer. Med udgangspunkt i Just Thorning og Arne Aabenhus' vision om en kunstnerisk folkeoplysning kommer han rundt om de vigtigste begivenheder, personer og datoer undervejs. Det er en bog med stor viden og skrevet med et stort hjerte for en stadig udvikling af det kunstneriske amatørteater i Danmark. Og undervejs rides samfundsudviklingen i de forskellige årtier op som en ramme til at forstå DATS' nationale og internationale arbejde under skiftende og ofte meget vanskelige vilkår. Hertil kommer nogle filosofiske og ideologiske tolkninger af den skiftende tidsånd, der har præget og stadig præger landsorganisationen lige fra dens kamp mod en ukunstnerisk dilettant til bestræbelsen på også at rumme nutidens ambitiøse, unge 'vildskud'.

"At se med hjertet" rummer en guldgrube af informationer om udviklingen fra Dansk Amatør Teater Samvirke til Dansk Amatør Teater og Scenekunst.

John Andreasen

Bogen kan købes hos Multivers eller gennem DATS. Prisen ved køb af 1 ex er XXX kr + porto. Ved køb af min. 5 ex er prisen XXX pr stik.

Pro Audio & Musikinstrumenter

SC SOUND er en af de største leverandører inden for **Pro Audio**, så hvad enten du har store eller små projekter, kan du være sikker på at finde det udstyr hos os, der passer til netop dit behov. Vi har også stor erfaring med integrering af audio i alle miljøer og fører et bredt udvalg af **installationsprodukter**. SC SOUND har desuden et varieret sortiment af **musikinstrumenter/udstyr** – både til det lille og det store setup og i mange prisklasser.

Læs mere på: scsound.dk. Produkterne kan, efter aftale, både ses og høres i vores afdelinger i Vejen eller Glostrup.

SC SOUND A/S Tlf. +45 43 99 88 77 Salgskontor:
Dalgas Alle 15 mail@scsound.dk Naverland 34
DK-6600 Vejen www.scsound.dk DK-2600 Glostrup

SC SOUND

Nordic Sales
audio - lighting & stage specialists
new and second hand

Brugt og nyt lydudstyr sælges og købes
Tlf.: +45 27 10 26 66 - E-mail: ibb@nordicsales.dk - Arresøvej 45 - 8240 Risskov

**FORÅRETS STORE DATS
BEGIVENHEDER**
.....
GENERALFORSAMLING
- LØRDAG DEN 27. APRIL I ODENSE.
DATS LANDSTEATER FESTIVAL
- FREDAG DEN 24. TIL SØNDAG DEN 26.
MAJ I GLOSTRUP OG HVIDOVRE.
SÆT KRYDS I KALENDEREN!

TEATER

På Viby Efterskole tager vi scenekunst alvorligt!

Vores elever spiller ikke bare en skoleforestilling. De producerer en professionel opsætning, der er indsatsen værd. Vi er stedet, hvor unge kan afprøve drømmen om, at blive professionel - hvad enten de er til musik, dans, teater, scenografi eller sceneteknik. Vi giver dit barn selvtillid og faglighed til et liv både på scenen og udenfor scenen, med alle efterskolens værdier i bagagen.

Læs mere på www.viby-efterskole.dk

DANS

MUSIK

UDFORDR
LIVET

MUSIK
DANS
TEATER

VIBY
EFTER
SKOLE

PERFORMANCE PÅ FLAKKEBJERG EFTERSKOLE

TEATRET HAR ALLE DAGE HAFT EN BETYDELIG ROLLE I DEN FOLKELIGE DEBAT. MED SINE UNIKKE HISTORIEFORTÆLLINGER HAR TEATRET OFTE VÆRET EN VIGTIG FAKTOR I NYE BEVÆGELSER OG SYNSPUNKTER PÅ SAMTIDEN. DET ER DET, VI GERNE VIL BIDRAGE TIL PÅ FLAKKEBJERG EFTERSKOLES PERFORMANCE LINJE.

KOM OG BESØG OS PÅ EFTERSKOLERNES AFTEN
ONSDAG D. 9. JANUAR KL. 18 - 21

FLAKKE
EFTERSKOLE **BJERG**

PÅ FLAKKEBJERG EFTERSKOLE ARBEJDER VI FOR EN BEDRE VERDEN - SAMMEN.

Flakkebjerg Efterskole | Slagelsevej 13 | 4200 Slagelse
Telefon: 58 18 61 00 | Mail: Info@flakkebjergefterskole.dk